

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejeman:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele	35—
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakca. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Vojna z Italijo.

LJUTE KANONADE PRI SEDLU KREUZBERG.

Dunaj, 6. septembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo:

Italijansko bojišče.

Italijani so ostali včeraj na primorski fronti in na Koroskem v splošnem nedelavnih, so razvijali v ozemlju sedla Kreuzberg jugovzhodno od Innichena po daljšem odmoru ljujo artiljerijsko delavnost ter so se poskušali tam na več točkah približati našim pozicijam. Do infanterijskih bojov pa doslej ni prišlo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, iml.

Iz bojev za Tonalski prelaz.

Dne 6. avgusta zvečer in proti jutru 7. avgusta je prodirala italijanska pehota skupno z dvema gorskima baterijama čez Forcellina di Montozzo na Tirolsko. Napad se je izjalovil, Italijane so pregnali naši topovi in streljanje pehote iz daljave. Italijani so zakričali »Evviva l'Italia!« in »Abbasso l'Austria!«, pa so se umaknili v dolino Oglio Frigidolo. 15. avgusta so se zopet pojavili, njihova artiljerija je začela obstreljevati prelaz in pehota je skušala napasti nas. Poskus je bil odbit. Streljale so težke baterije njihove neprenehoma do 19. avgusta, posebno hudo 20., 21. so ponehaval, 23. nehali. Dne 24. je napadlo prelaz več italijanskih bataljonov, napad je spremljala artiljerija, napadi so trajali še drugi dan, tretji dan so se ustavili. Nekki oddelek južno smo vrgli krepko nazaj.

Leta 1800. so se odigravali interesantni boji za posest prelaza med Avstrijo pod poveljstvom generalmajorja Stojanića in Francozi pod poveljstvom Macdonalda. Stojanić je imel malo četo: 4 slabe bataljone, 6 kompanij strelcev in en eskadron, Maedovald okoli 16.000 mož. Francozi so bili odbiti.

Iz bojev na italijanski meji. — Na višini 3000 metrov.

Neki Monakovci opisuje življenje in delovanje naših vojakov na italijanski meji. — Naša obrambna

črta je pas brez vrzeli, ki se razteza čez skalnate čeri, globeli, ledenike in vrhove, ki se zdijo nedostopni. In vse one lepe in strašne reči, ki jih je izumil vojni duh, so tu, v izobilju jih je . . . In kako pride tu gor toliko krasnih vojakov? Vsi v novih oblekah, novo oboroženi, čisti, čvrsti možje. Razpoloženje najboljšje, vsi zdravi, pa tudi preskrbljeno je za vsake izborni. Bivamo v krasni višinski dolini, vojaki so dobro kriti proti mrazu in dobivajo dosti hrane: pol litra vina na dan, 400 gramov govejega ali svinjskega mesa, 140 gramov sočivja, dvakrat na dan po približno pol litra kave, navadno z mlekom, hleb kruha, zvečer večkrat golaž, dnevno 10 cigaret, v višinski črti še čaj, sir, klobase itd. Imamo peč za kruh, 6 čevčarjev, dva krojača, krasno obzvovališče, naši »kanoni za golaž« slavijo, za razno drobnarijo je poskrbel vojaški prodajalec, kar le mogoče udobno je vse urejeno. Služba na višini 3000 metrov in strogo delo je seveda jako naporno in zdelo človeka, treba napravljati steze, ki vežejo pozicije, vsekati jih v skale in čisto čez kraje, kamor dotle še ni stopila človeška noga. — Vidimo sovražnika, straže, transporte, mule, njihove vtrdbe. In čakali smo. Ako pa gora ne pride k Mohamedu, pride pa Mohamed h gori. Stopali smo večkrat malce v dolino, da vidimo »prijetelje«. In tirolski strelci ne streljajo zaman. Pri vajah je bilo od 100 strelcov na daljavo 400 korakov 69 zadetkov. Rešpekt nismo mogli dobiti pred sovražnikom. Nekeč je padlo 25 Italijanov, drugič 25, pri večjem borjenju 140; naše izgube so bile malenkostne. Italijani streljajo največ iz take distance, da nikdo več ne išče kritja. Radi oddajajo salve, da se menda ojunajo s salvami. Teči pa znajo izborni, to so nam že večkrat pokazali. Poiščejo si kritje kolikor mogoče daleč potem pa streljajo na ooli p zraku kot zbesneli . . .

Zahrbtnost Italije.

»Societa anonima Proiettili« v Turinu je imela svoj občni zbor, na

katerem je predsednik inženir Dante Ferraris poročal, da je društvo doseglo velik čisti dobiček 393.916 lir, kar je posledica dobrega pripravljavanja na vojno od strani Italije in ker je italijanska vlada dovolila izvoz fabrikatov v Francijo in Anglijo. — Torej v času, ko so italijanski ministri in kralj želeli zmage pravični stvari zaveznice. Avstrije in Nemčije, je pospeševala Italija doma fabrikacijo municije za entento, izvoz živil v Nemčijo in Avstrijo pa je bil strogo prepovedan.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Italijanska vlada se je na predlog ministra Barzilaja trudila, da bi privabila belgijskega kralja Alberta v Italijo, da bi se tako pozivila propaganda proti Nemčiji. Ali kralj Albert je odklonil povabilo.

Agitacija med tekstilnimi delavci v Piemontu se razširja. Mestni svet v Milanu je povabil na zborovanje odposlance delavcev, da se doseže sporazum s tovarnarji. Kakor poroča »Avanti«, so predlagali tovarnarji, naj se postavi delavce in delavke pod vojaški zakon, češ, da to zahteva interes dobav za armado. Med kovinskimi delavci v Milanu narašča velika nevolja, zborovanje delegatov je določeno za te dni.

Na letališču pri Gallarate v milanski provinci je zgorel dvokrovnik Savoja; zgorela sta ž njim poročnik in neki vojak.

»Secolo« poroča, da je temperatura v sprednjih Alpah te dni postala čisto zimska. Padel je že sneg.

Polkovnik Vittorio Russi, poveljnik kekega pehotnega polka, je bil v bojih preteklega meseca težko ranjen.

V Florenci mestna uprava podpira delavsko zbornico in hoče doseči, da se oddaja dobav ne izročita privatnim podjetnikom, marveč občinskim upravam ali delavskim združenjem.

Sodišče v Casciani je obsodilo župnika Fuccija na dva meseca ječe, ker je razširjal krive vesti. Župnik je namreč rekel v nekem pogovoru, da je imela Italija težke izgube v vojni, da sta se potopili dve ladji italijanski in da je cesar Franc Jožef postenjak.

V Italiji se širijo nalezljive bolezni; zato pripravljata italijanska vlada izredne odredbe glede javnega zdravstva.

V Italiji vedno bolj primanjkuje zdravil, ker ni uvoza zdravil iz Nemčije. Lekarnarji nekatera zdravila napravljajo že z največjo težavo. Cene so strahovito poskočile: za karbolno kislino in salicilne preparate 1200 odstotkov, za bromkali za 800%, tudi pri kirurških pripomočkih so se zvišale cene od 50 do 200 odstotkov.

Promet z ladjami v Tarentskem pristanišču je prepovedan, prepovedan je tudi ribji lov po dnevi in po noči.

Uradni list razglaja, da Anglija odslej dovoljuje uvoz surove in izdelane volne v Italijo.

Italijanski milijonarji in vojna oskrba.

»Secolo« priobčuje listo italijanskih milijonarjev in velikih aristokratov, ki ne dajo niti vinarja za trpeče družne vpoklicanih. Med temi je tudi senator Batogni, ki ima deset milijonov, pa ni dal niti vinarja za vojno oskrbo, potem florenski bogataš grof Fabbriati, ki je daroval celih pet frankov, bogati vojni dobavitelj darujejo po 15 frankov. Vdova slovečega igralca Ernesta Rossija, ki ima letne rente okoli 100.000 frankov, je darovala eno liro.

»Gotova zmaga.«

Italijanski ministrski predsednik Salandra se je ustavil, ko se je vračal s fronte, v Padovi, kjer so ga pozdravili nekateri parlamentarci in zastopniki mestne oblasti. Salandra je priporočal pomoč s strani meščanstva in izjavil, da zmaga je gotova, ako so Italijani složno in vstrajno pripravljani na dolgo trajajoče žrtvovanje.

Z ITALIJANSKEGA BOJIŠČA.

Dragi moj gospodar! — Danes, 24. avgusta, je potekel tretji mesec, odkar smo se spogledali s sovražnikom, kateremu je poštenje všlo iz čevljev! Naša divna vojska stoji trdno kakor skala, vsak sovražni poskus, pa če je bil še tako hud, se je razbil ob njej. Italijani niso napredovali niti za ped zemlje. In kako grozno so izkrvaveli! Koliko izgub! »Naše stotnije — mi je rekel neki italijanski ranjenec pred par dnevi — spočetka vojne štele so 250 mož, sedaj jih imajo komaj po 160. Od mojih pet častnikov je ostal živ samo gospod sottotenente.«

Italijani napadajo skoro vsak dan. Prej nego napadejo, začne bruhati ogenj iz italijanskih žrel. Naši se ne zganajo. Ko se jim Italijan približa na nekoliko korakov, potem planejo na njega kakor volkovi. Tu začne stokanje in krik izdajalca: »Ajuto sono perduto, guai a me, povero me.« Kaka razlika med našimi in njihovimi ranjenci. O naših, posebno o Hrvatih, se more reči: junak v borbi, junak v trpljenju. Ko je neusmiljena granata odnesla obe nogi podčastniku Stjepčeviću, našemu Dalmatincu, bistra solza mu je zaigrala v očeh, nato reče milo in mirno svojemu stotniku: »Stotnik, stotnik, moje hrabre noge!« To so bile njegove poslednje besede. Tako umira junak, tako umirajo Dalmatinci za svojega oboževanega vladarja in za svoj rodno grudo.

Kakor se satan boji blagoslovljene vode, tako se Italijan boji Hrvatov. »Niče na s ni tako premlatil in pretepel kakor vi,« je rekel neki vjeti italijanski stotnik majorju Turudiji po slavni bitki pri P. A. Ko sta dva Italijana po tej bitki hotela vjeti nekega našega Dalmatince, jima je zaklical neki drugi italijanski vojak: Drži ga, drži ga, ta velja za sto drugih! . . . — Ako Bog da zdravje, se skoro zopet oglasim.

Zdravstvujte! Vaš prijatelj

prof. Lovrič.

Pismo iz Gorice.

Dne 5. septembra.

Sedaj je znana naša Gorica širrom sveta. Zadnja leta jo je dobro poznal naš vojaški svet, drugače pa kako malo je bila znana! Vedeli so izobraženci, da je nekje na jugu v nekem kotu Gorica, ali kje, tega jih večina ni vedela niti med onimi, ki so imeli kupčijske zveze z jugom. Dobivali smo vroke trgovska pisma: Görz in Istrien, Görz in Dalmatien, Görz in Kärnten, no, sedaj vedo tudi manj izobraženi, da je Gorica blizu italijanske meje v deželi Goriško-Gradiščanski in na zemljevidu se vidi, da se nahaja mesto pod 45° 56' severne širine in 31° 19' zapadne dolžine od Ferra, od morja je oddaljena 17 kilometrov. Gorico popisujejo v najrazličnejših jezikih civiliziranega sveta. Čitamo in čitamo in

LISTEK.

Odvetnikova skrivnost.

Angleški spisal J. K. L. e y s.

(Dalje.)

»Da, Hugh — ena ovira je, toda v tej uri — to čutim — ti ne morem dati zadostnega pojasnila. Verjemi, da te ljubim iz vse duše in počakaj. Morda eno leto, a najbolje bi bilo, da drug drugemu ničesar ne obljubiva.«

»Ne, Ada, tako ne pojde. Nekaj mi moraš odgovoriti, ker v popolni negotovosti bi mi ne bilo mogoče živeti. Strašno bi trpel!«

»Trpel bi in strašno?« je vprašala Ada in srečen usmev je razsvetlil njen obraz, saj je iz te Hughove izjave novič spoznala, kako jo ljubi.

»Ada, jaz te ne razumem.«

»Jaz še sama sebe ne razumem! Toda, prosim te, ne sili danes vame. Ti ne veš, kako srečna, kako neskončno sem srečna, da me ljubiš — a če me res ljubiš, zakaj bi ne počakal nekaj časa?«

»Na poroko bi že počakal, dasi ne vidim nobenega vzroka, da bi jo

odlagala, a zakaj bi se vsaj ne zaročila?«

»Ne, Hugh! Bolje bo, da se tudi javno ne zaročiva. A pustiva to in govoriva rajše o čem drugem. Kako se kaj godi tvojemu prijatelju O' Neilu?«

»Revež je v slabem položaju: zaljubljen se je!«

»Res?«

»Da! In sicer v Tvojo sestro Marjorijo.«

»Veš, li to zanesljivo? Preseñtilo me to sicer ni, a mislila sem vedno, da se morda vendar motim.«

Hugh in Ada sta med tem pogovorom zapustila klop in sta se počasi izprehajala na obrežju jezera.

»Veš, Ada,« je začel Hugh naenkrat, »na kaj sem že večkrat mislil? Če bi ti bilo veselje in zadoščenje storiti s svojim denarjem kaj dobrega. Veš, tako — da bi bila srečnositeljica. Za ta slučaj te opozarjam na O' Neila in na Marjorijo. Terence je vseskoz vrl mož in ljubi tvojo sestro iz vse duše. Samo povedati se ji tega ne upa, ker je še revež. Toda, on je izborni govornik, njegovo znanje je temeljito in ker je tudi jako ostroumen, bi postal kot odvetnik gotovo kmalu bogat mož, če bi le dobil priliko, da pokaže svoje zmožnosti. Pred vsem bi mu bila potrebna pisarna v pritličju sodnega poslopa — zdaj jo ima v četrtem nadstropju —

treba bi mu kupiti malo pravno knjižnico in mu omogočiti, da pristopi nekaterim klubom, kajti samo v klubih je mogoče dobiti dobra znanja in prijatelje, ki človeku pomagajo. Če bi to zmož, bi imel vsaj v enem letu dosti zaslužka. Mnogo bi ne veljalo, da se mu pomaga in če ima Marjorijo res rad . . .«

»Bojim se, da to ne bo mogoče,« se je hitro oglasila lady Boldonova in nervozno raztrgala cvetlico, ki jo je imela v rokah. »Prav rada sem pripravljena, preskrbeti Marjoriji pohištvo in vse kar potrebuje, toda, tega ne maram, da bi O' Neil pričakoval, da dobi moja sestra od mene kakó premoženje.«

Hugh je z velikim začudenjem pogledal na Ado. Že dolgo je bil mislil, da bi Ada najlaglje pomagala O' Neilu in Marjoriji. Zdelo se mu je popolnoma naravno, da bi Ada žrtvovala iz svojega velikega premoženja nekaj tisočakov za svojo sestro. Rekel si je sicer, da najbrž sestri namenjena denarja ne bo hotela dati O' Neilu na poljubno razpolaganje, a tega ni pričakoval, da bo njegov predlog tako odklonila. Nehote se je Hugh vpraševal, če je poddedovano premoženje Ado pokvarilo tako, da še za sestro nima več srca.«

»Marjorija je dobro dekle,« je zopet povzela Ada. »Tisočkrat je boljša, kakor sem jaz.«

To je rekla Ada zopet popolnoma po svoji stari navadi s posebno prisrčnostjo in Hugh se je novič presenečeno ozrl nanjo, misleč si, da bi vendar za svojo sestro lahko kaj storila, če jo tako ljubi in ceni.

»Ne smeš misliti, da sem skopa,« je nadaljevala Ada in lahko zardela. »Storila bi za Marjorijo vse, kar mi je mogoče, a bojim se, da bi tako ne bilo prav, kakor si ti predlagal.«

Pravi vzrok, da se je Ada branila Hughovega nasveta, je bil pa ta, da ni hotela dati iz rok prihranjenih par tisoč funtov denarja, ker ni vedela, če bo ostala na posestvu Roby Chase, ali če ga bo morala popustiti in izgubiti velike dohodke, združene ž njim. Druga oporoka njenega pokojnega moža je bila vzrok, da ni bila Ada pravzaprav nikoli popolnoma mirna in pri vsem svojem delovanju in nehanju so bili zanjo odločilni oziri na to oporoko. Hugh je pričakoval, da mu Ada vsaj pojasni, zakaj svoji sestri neče dati niti majhne dote, toda, čakal je zaman. Ada je bila mnenja, da je že itak preveč povedala in zato je hitro zasukala pogovor na druge stvari.

Ta pogovor je tekel počasi in ni trajal dolgo. Hugh se je poslovil in je nezadovoljen in nekako razočaran odšel domov. Njegova upanja, ki so bila zjutraj tako velika in vesela, se sicer niso razbila, a ni mu bilo prav,

da je Ada zarko in poroko odložila na nedoločen čas, ne da bi povedala vzrok tega svojega zahtevanja. Spominjal se je vsake besede, ki jo je izrekla Ada in vedno iznova je moral sam sebi priznati, da ni slišal nobenega tehtnega, jasnega in razumljivega nagiba. Priznala mu je, da ga ljubi, a zaročiti se ni hotela. Zakaj ne? O svoji sestri je govorila z iskreno ljubeznijo, a vendar ji neče dati niti majhnega dela tega, česar ima sama več kakor preveč. Hugh ni našel odgovora na taka vprašanja in to je vzbudilo v njem dvome in nezaupnosti, ki so legle kakor mrzla megla na njegovo dušo. Dasi se je trudil, da bi razgnal te misli, se mu to vendar ni posrečilo.

Ada je imela tisti večer čut, da si je nakopala težave, ki jih ne more več prenašati. Zdal, ko se ji je približala sreča, po kateri je tako vroče koprnela, zdaj, ko jo je Hugh zasnubil, ji je postalo šele prav jasno, kako daleč je zašla s pravega pota. Dvakrat v svojem življenju je že stala na križpotu in je imela izbirati med dvema potoma in obakrat je krenila na napačno pot.

»O, kako blaznost si storila,« ji je očitala vest, da si se za denar, za družabno veljavo in prazen naslov prodala in odbila moža, ki te resnično ljubi!«

(Dalje prihodnjik.)

odlagamo: marsikaj dobrega, mnogo slabega. Kako površni so tisti pisci, ki vidijo v Gorici dandanašnji vse italijansko. Takemu se pripeti, da smatra tudi slovensko govorico za italijansko in če zakriči prodajalec sladoleda po slovensko »sladolede«, smatra to slovensko besedo za italijansko in kot tako jo beleži v svojem poročilu v kakem velikem listu. Nas pač nočejo poznati. Saj so hodili tekom let razni žurnalisti in potopisci po Gorici in zapisali kako besedo o njej, ali vse je bilo italijansko, kakega Nemca pa je neizmerno veselilo, da je slišal v Gorici nemški jezik in je bil po nemško postrežen. Le kadar je stopil sem dol med nas koroški Dobernig, je videl Slovence, videl je »nevarnost« in opozoril nemški svet na njo. V Italiji so tudi pridni pisali o Gorici zadnja leta, ali pisali so tako, kakor so jim narokovali italijanski irredentisti v Gorici, da je vsa italijanska in kolikor da trpi, ker jo naskakujemo barbari Slovenci, katere podpira vlada...

Pa, saj je bila še med Slovenci samimi Gorica bore malo znana. Prihajali so k nam iz slovenskih dežel. Marsikateri, ki je prišel, ni vedel, kako bi govoril, ali nemško ali slovensko ali bi vzel v roke tako slovnico, po kateri bi se kar čez noč naučil italijanščine. Ko pa se je tu vstabil, ko je malo pogledal okoli sebe, videl, kako lepo se izhaja povsodi s slovensčino, pa je vskliknil: Ja, jaz sem mislil, da je vse italijansko tukaj, da je med Italijani ne nekaj Slovencev, ki delajo z gago... Prihajali so tako le za Binkošti kolesarji, Slovenci; sedel je v hotelu moško na stolico in prašal golaž po... italijansko. Videlo se mu je, da se je pričel malo italijanščine »ad hoc«. Natakar se je muzal. Gledali smo, da so hoteli imeli natakarje, ki so znali slovensko, naši sosedje pa so hodili k nam siliti se z italijanščino. Takih slučajev ni bilo malo, no, zadnje čase so nehavali... Italijani so pač znali v javnosti predstavljati Gorico in sploh celo deželo za italijansko, Nemci so jim pomagali, ni čuda, ako je bil marsikdo napačno poduččen o razmerah v Gorici. Na pesku v Gradežu se je dal marsikdo podučiti, kako je v Gorici, kako na Goriškem. Videli smo, kako res malo znani so bili naši kraji, le »terra incognita« za mnoge, ki bi bili morali poznati na raznih mestih Goriško, kar nam je neizmerno škodovalo...

Iz Podgore.

29. avgusta.

Italijani so se začeli pred nami vkopavati. Vse mogoče poskušajo pa ne gre. Brdo čuvajo levi. Ni jih mnogo ali orjaki so. Kdor se živ prikáže s sovražnikove strani, hitro je ob glavo. V kolikemkoli številu pridejo, to je njim vse jedno. Četam, ki stojijo pred nami, zapoveduje general Ragni. Nekolikokrat je dobil od Cadorne nalog: »Tekom 24 ur moraš vzeti brdo in dospeti v Gorico, evi ti vojske, kolikor hočeš, topov kolikor hočeš, moraš prodreti do Gorice.«

In poskušal je. Tristo do štiri sto topov je sipalo ogenj. Večjega dima in ropota ne more si človek misliti niti v peklu. To je trajalo po 36 ur. Niti za pet minut ni nastala pavza. Grmelo je dan in noč. Potem je naglal gori par divizij. Poplavili naj bi brda kakor voda. Od silnega topniškega ognja niti mravljia ne bi mogla ostati živa, kako le vojaki. Ne-koč je prišel sam italijanski kralj gledat ta boj. Videl je svoje vojake že na vrhu. V Rim je že letela vest: **Osvojena Podgora!** Ali prenglali so se. Baš na vrhu so naleteli na leve. Ti so trgali Italijane s šapami in zobmi. In morali so Italijani krvavih glav nazaj ali pa ostati mrtvi.

Neki dan pozove — tako si pripovedujejo pri nas — Cadorna generala Ragnija predse: »Torej, general, kaj je s Podgoro? Ali si jo osvojil? Ali si vkorakal v Gorico? Dal sem ti topove, dal sem ti armado z nalogom, da mi ne prideš živ pred oči, dokler je ne osvojiš.«

General odgovarja: »Prišel sem na ukaz sem, ali Podgoro držijo še vedno Dalmatinci. Storiš sem vse kar je bilo mogoče. Od silnega strejanja so tudi topovi na pol uničeni. Divizija za divizijo je bila poslana na jurš, ali ostala je ali mrtva ali se je vrnila z razbitimi glavami. Eno je gledal tudi naš kralj z bližnjega brda, toda zaman. Proti takim ne pomaga nič. Nezaslišano je in ni se še videlo kaj takega, ali istina je. Ta četa je pre- stala ves naš ogenj in odolela vsem našim divizijam. Poleg ljudske moči mora biti v njih še kaka nadnaravna moč.«

Cadorna srdit: »Kaka nadnaravna moč! Znal nisi dobro razdeliti vojske za napad, e to, to je! sedaj mi prihajaš z bajkami.« Gener. Ragni odgovarja: »Moja sposobnost ni znana samo v Italiji, marveč tudi drugje. Ali čul sem: Ti Dalmatinci tudi v nahušem ognju molijo k Bogu. Ako ga je kdo prej psoval, ne psuje ga več. Ogiblje se psovke kakor ovca noža in kliče na pomoč Mater božjo in uverjen je, da bdi nad njim pa se ne boji niti najmanj naše- ga orožja. Kadar ga rani, pravi: hvala Bogu! In dokler more držati v roki puško, strelja na naše. Tako pravijo naši vojaki, ki se vračajo. Torej poskušaj kje drugje, ali se more prodreti, ker tu se ne more storiti nič.« Pozdravi in odide.

Sedaj so začeli kopati globoke okope pred nami. Ali naši jih ne pu- ste v miru. Kakor hitro jih opazijo, da kopljejo, jim pošljejo par granat v pozdrav: Avanti Savoja! Izpijejo na- ši tudi kako steklenico šampanjca, namenjena za Italijane. Nekateri irredentisti iz Gorice so mislili skozi par dni, kako da pridejo Italijani do njih pa jih treba počakati, kadar pridejo. Tu se je nabralo obilo šampanj- ca. No, ti so ali vtekli ali so bili vje- ti šampanjec so izpili naši vojaki. Kaj hočemo — človek snuje, Bog odrejuje! (X. v »Novinah«.)

Iz življenja naših avijatikov.

Neki mornariški avijatik piše »Edinosti«:

Dvignili smo se ranega jutra me- seca julija. Ko smo dosegli višino ka- kih 1500 m, smo med neprestanim manevriranjem proti močnim udar- cem vetra po poldrugurni vožnji dosegli naš cilj. Še predno smo mogli začeti bombardirati vojaške ob- jekte, ki jih je Bari ves poln, so nas pozdravile italijanske obrežne bate- rije in strojne puške. Izdal nas je bil prezgodaj naš nepoboljšljivi izdajalec — propeler. Ne meneč se za brez- številne oblačke dima, ki so jih krog naših letal nizali italijanski šrapneli, ne meneč se za žvižganje krogel iz strojnih pušk, sta dve letali jeli me- tati bombe, tretje pa je krožilo krog mesta kot patrolja. Bombardiranje nam je dobro uspelo, ker se je iz vo- jaških skladišč, kolodvorov in plinar- ne jel dvigati dim.

Ko smo tako izvršili svojo nalo- go, je tretji hidroplan krenil proti Malfetti, da tudi tam bombardira vo- jaške zgradbe, z ostalima dvema hi- droplanoma smo se pa obrnili nazaj proti domu. Oblački italijanskih šrap- nelov so se nam vedno bolj pribli- žavali in naenkrat opazim, kako pa- da drugi hidroplan; dobil je bil nam- reč luknjo v šrambo za bencin. V trenotku je bil na morskem površini, ki je bila vsled vetra dokaj razburka- na, ter se začel boriti z valovi.

Italijani, ki so bili z obale opa- zili svoj uspeh, so takoj z vojaškimi barkami odhiteli proti plenu. Vržemo se v morje tik ponesrečenega druga. Nismo še vedeli, da-li sta tovariša mrtva ali živa. Pa takoj nas pozdravi njun vesel vzklik. Hidroplan je bil uničen, torej je veljalo rešiti samo življenje. Za obotavljanje ni časa, ker se italijanske barke vedno bolj bliža- jo. Brž zmečemo ves nepotrebni ba- last, strojno puško, bombe, aparate v morje, sam zlezem na krilo hidro- plana, svoje mesto pa prepustim to- varišu s ponesrečenega letala. Drugi pilot je med tem spojil gazometer z zažigalno vrstico in jo prižgal. Nato je tudi on priplaval k našemu letalu. Ker ni bilo zanj nobenega mesta, smo ga z vrvoj privezali pod propel- ler, ki je brnel dobro ped nad njim. Bil je skrajni čas. Sovražne barke so se približale na 200 m in nas pozva- le, naj se vdamo. Tedaj zabrni naš propeler in polzeli smo po morskem površini. Zasliši se močna detonacija — poškodovani hidroplan je eksplodiral.

Italijani otvorijo ogenj, mi se pa dvignemo z brzino 60 km. Toda kljub vsemu naporu pilota se nismo mogli dovoiti dvigniti, ker je bila teža pre-

velika. Dospevi v višino 200 m, smo padli nazaj v morje, kar se je še tri- krat ponovilo. Tedaj je stroj popol- noma odpovedal in prepučeni smo bili sili valov. Poizkušali smo iz jo- pičev napraviti jadra, pa zaman. Re- šiti bi nas mogel le slučaj. In res, sv. Vlaho in sv. Trifun, zaščitnika naše

slovsanske obali, sta obrnila pogled opazovalca neke obalne utrdbece proti nam. Naravnost čudno je, da nas je opazil iz daljave kakih 15 km in nam takoj dal optični signal. Odle- glo nam je! Uro kasneje nas je že sprejela na krov torpedovka.

Ljuti boji v vzhodni Galiciji.

NAŠE ČETE SO ODBILE LJUTE RUSKE PROTINAPADE V VZHODNI GALICIJI.—PRI TARNOPOLU SO IZTRGALE RUSOM UTRJENO POZICIJO, PRI OLKI PREKOR- ČILE PULOVKO.

Dunaj, 6. septembra. (Kor. ur.) Uradno razglašajo 6. septembra;

Rusko bojišče.

Ob besarabski meji in vzhodno od izliva Sereta so Rusi včeraj ponovili svoje ljute protinapade. Sovražnik je bil povsodi odbit ter je imel velike izgube.

Na fronti ob Seretu in ob naših črtah vzhodno od Brodov in zapadno od Dubna je bojevanje v primeri s silnimi boji prejšnjih dni nekoliko pojenjalo.

V okolici Tarnopola smo iztrgali Rusom neki z okopi utrjeni kraj.

Naše vzhodno od Lucka prodirajoče čete so pri Olki napadajoč prekoračile močvirnato preplavljeno nižnjo Pulovke pod jako težkimi raz- merami.

Ob gorenji Jasoldi se boreče c. in kr. bojne sile so vrgle sovražnika iz njegovih zadnjih okopov južno od reke ter so dospete na več točkah na severni breg.

Namestnik načelnika generainega štaba pl. Höfer, fml.

NAPREDOVANJE NEMŠKIH ARMAD OB NJEMENU PRI VOLKOVIJSKU IN PRUZANI.

Berolin, 6. septembra. (Kor. ur.) Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan, 6. septembra.

Vzhodno bojišče.

Armadna skupina generala feldmar- šala von Hindenburga.

Od Vzhodnega morja do vzhodno od Grodna je položaj neizpreme- njen. Desno krilo se bliža Njemenu pri Lou in odseku Rose severno od Volkovijska.

Armadna skupina generala feldmar- šala princa Leopolda Bavar- skega.

Armadna skupina prodira boreč se s sovražnikovimi zadnjimi voji ter je že prekoračila odsek Rose južno od Volkovijska. Tudi močvirnate ozi- ne pri Smolancah severovzhodno od Pruzane so premagane.

Armadna skupina generala feldmar- šala von Mackensena.

Napad napreduje.

Jugovzhodno bojišče.

Nobenih bistvenih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

POLOŽAJ NA SEVERNEM BO- JIŠČU.

O dogodkih na operacijskem ozemlju med Vilno in močvirjem Pripjatom ni nikakih posebnih vesti. Javlja se samo, da so borbe z ruski- mi stražami. Na jugozapadu se Rusi ustavljajo prodiranju avstrijskih in nemških armad, menda da bi obva- rovali Podoljio in Volinji pred av- strijsko invazijo. Zlasti močan je boj na obeh krilih te fronte. Ob besar- abski meji so napadali Rusi med Novosielico in med Dnjestrom in istotako ob Seretu, dočim so av- strijske čete v smeri na Rovno nada- ljevale z ofenzivo. Zlasti se Rusi za- ganjajo na fronto med izlivom Sere- ta in med Čort Korom, kjer je arma- da Pflanzler-Baltin za desnem bregu Sereta zavojevala važno oporišče. Rusi upajo, da bi, prodrši na obeh straneh Dnjestra, mogli ustaviti av- strijsko ofenzivo na Volinji, a iz voj- nega poročevalskega stana javljajo, da se to rusko upanje ne vresniči in da se bodo ruski navalili razbili ob kranjskih, štajerskih, koroških in hr- vatskih polkih, ki tvorijo armado Pflanzler-Baltin. Armada Puhallo pro- dira z ofenzivo na Rovno in Dubno in se bliža Horynu. Če ga doseže, bo pretrgana železnica, ki veže Rovno s severoruskim bojiščem. Prema- ganje Rusov na močvirnatem ozem- lju Pulitovka bi bil eden znamenitej- ših uspehov te vojne. Armada bavar- skega princa Leopolda je dosegla Smolenico, armada Gallwitz pa pro- dira ob cesti Volkovsk-Slomin. — Po izpovedbi vjetnikov imajo Rusi ob bukovinsko-besarabski meji zbrane močne kosaške čete pod poveljstvom generala Markova.

Odločilna bitka pri Fridrihštatu?

Preko Haaga javljajo: »Daily News« poročajo iz Petrograda: Ka- kor vse kaže razpolaga Hindenburg z armado, ki šteje nad 1 milijon mož in z večino nemške in avstrijske ka- valerije. Pri Fridrihštatu se razvija velika bitka. Rusi se energično upi- rajo ter so odbili pri Mitavi 10 so- vražnih napadov. Ob Bobru, zapad- no od Grodna, so se morali Rusi vsled pritiska močne armade, ki šte- je nad 200.000 mož umakniti na več kakor 12 km široki fronti. S protina- padi, ki so jih izvršili ponoči s po- močjo svojih ojačen, so dobili izgub- ljene pozicije zopet nazaj. Boj je tra- jal 8 ur, izgube so na obeh straneh zelo velike.

Tudi »Times« javljajo, da se raz- vijajo na skrajnem nemškem levem krilu velike operacije. Nemci stoje pred Vilnem prilično tam, kjer so stali pred 8 dnevi; za to pa so uda- rili z novo silo na Rigo in sicer čez črto Poderezija - Trocki. Fridrihštaj- te je osvojen. Nemci se hočejo polastiti Rige, ki jim bo služila za operacijsko oporišče. Rusi napenjajo vse sile, da bi ustavili nadaljno nemško prodira- nje na Dvini.

RUSKO URADNO POROČILO.

Ruski generalni štab poroča 4. septembra: Na fronti med Rigo in Dvinskom so se umaknile naše čete po ljutom boju dne 2. septembra pri vasi Linden (pri Lenevadenu) na desni breg Dvine ter so zažgale most zaseboj. Boji na tej fronti še trajajo. Težka sovražna artiljerija je obstre- ljevala 1. in 2. septembra naše pozic- ije pri Fridrihštatu. Med Svjento in Viljio je zadela naša ofenziva na trdovraten sovražnikov odpor. Na- vzlíc temu smo prodirali naprej ter smo vjeli zadnja dva dni 300 nepri- jateljcev med njimi nekaj častnikov, ter ugrabili 13 strojnih pušk. Med Vi- lio in Njemenom in na desnem bregu te reke do Grodna je položaj neiz- premenjen. Pri Grodnu se je posre- čilo sovražniku spraviti 2. septem- bra zvečer del svojih sil na desni breg Njemena. V severnih in severo- vzhodnih prednjih pozicijah se vrši srdit boj. Južno od Grodna do Prip- jeta ni poročati ničesar pomembne- ga. Ljuti boji z našimi zadnjimi voji so se vršili v okolici južno od Indu- re, pri Brestovici in južno od Grodka. V smeri na Luck so trajali 1. sep- tembra le manjši boji pri Klevanu in Torgovici, ne da bi imel eden ali dru- gi nasprotnik viden uspeh. V Galiciji do Dnjestra so spremljali umikanje naših čet v nove pozicije neznatni boji naših obrambnih čet. Ob Dnje- stru smo 1. septembra zavrnili so- vražne poskuse pričeti ofenzivo ob izlivu Strype in pri Zaleszczykih.

Ruskij car o vojni in zmagi.

Petrograd, 5. septembra. (K. u.) Pri tvoritvi posvetovanj o preskrbi armade z živili in orožjem je nago- voril car navzoče tako-le: Vprašanje narodne obrambe je sedaj najtežav- nejše in najvažnejše. Tiče se obsež- nejše preskrbe armade z municijo, na katero edino čakajo naše hrabre čete, da ustavijo tujo invazijo in na- pravijo naše orožje zopet uspešno. Zakonodajni korporaciji sta mi od- ločno in brez obotavljanja odgovorili tako, kakor se edino spodobi Rusiji, in kakor sem pričakoval: da moramo namreč nadaljevati vojno do popolne zmage. Ne dvomim, da govori tako cela Rusija. Velika stvar, za katero smo se odločili, zahteva velikih na- porov. To ve vsakdo. Potrebno pa je, da dosežemo kar najhitreje konkret- ne rezultate. Vaša posvetovanja naj služijo temu namenu. Združeni ste zastopniki cele Rusije. Vašemu delo- vanju bom sledil z veliko pozornostjo in se ga bom, če treba, tudi osebno udeležil. Pustimo sedaj vse druge za- deve, in če bi bile v državnem inte- resu še tako važne, na strani, kajti ničesar ne sme danes odvrniti naših misli naše volje, naše moči od edinega cilja, da preženemo sovra- žnika iz dežele. Zasiurati moramo opremljenost naše armade in novega pod zastavo pozvanega moštva. Ta naloga vam je od danes naprej izro- čena, zaupam v Vaše domoljubje, da ji bode posvetili vse svoje sile. Za- to na delo z božjo pomočjo!

Vojni minister Polivanov je po- dal nato pregled dosedanega organi- zacijskega dela za preskrbo armade, ki ga je treba sedaj spopolniti in uveljavljati. Predsednik državnega

sveta Kulomšin je poudarjal, da bi vsaka nepopolna zmaga pomenila za Rusijo gospodarsko odvisnost, pred- sednik dume Rodzjanko je govoril z velikim sovraštvom proti Nemcem ter protestiral, da bi Rusija sklepala mir, predno sovražnik ni popolnoma poražen in strit. Govornik je pozival carja, da naj pozove celi narod k so- delovanju pri svetem delu. Ruski na- rod je trdno odločen za vedno streti zasovražene nemške verige.

Vojna do skrajnosti.

Iz Štokholma poročajo. Govo- reč z izdajateljem lista »Dagens Ugheter« je predsednik ruske dume Rodzjanko izjavil, da nič ne dvomi o končni zmagi Rusije. Pot do zmage je seveda še dolga in težavna. Morda se bo treba boriti še leta, morda še deset let. Če bo treba, bodo Rusi za- pustili Petrograd, če treba, se bodo umaknili do Urala, ali borili se bodo vedno. O miru ni govora. Na Rus- kem ni ne enega kmeta, ki bi ne hotel, naj se dobojuje vojna do kon- ca. Rusija ima še 12 milijonov voja- kov in se bo borila do zadnje kaplje krvi. Vojna se bo nadaljevala, dok- ler Rusija ne dobi Carigrada, ruske zemlje pa ne odstopi niti pedi.

Mnenje belgijskih diplomatov.

»Nieuwe Courant« priobčuje iz- javo nekoga belgijskega diplomata (bivšega poslanika v Berlinu Grein- dila) ki pravi: Četverozeva je že davno preprečena, da ste centralni državi nepremagljivi, vsi njeni upi temelje le še na Joffreu in na priča- kovnem izmučenju Nemčije.

»Ruska armada ne pride do sape...«

Iz Rima poročajo: »Gioreale d' Italia« zahteva živahnejše delovanje francosko - angleških čet v Belgiji in ob Dardanelah. Treba je Nemce prisiliti, da odpokličejo s severnega bo- jišča najmanj 10 zborov, sicer ruska armada ne pride do sape in se bo na začetku zime nahajala v jko kritični situaciji...

DROBNE VESTI IZ RUSIJE.

Bivši francoski minister zunanjih del Cruppi se je iz Petrograda vrnil v Pariz. Cruppi je po avdijenci pri carju brzojavil »Matinu«, da je iz- ključeno, da bi Rusija sedaj sklenila mir.

Kakor moskovski občinski svet, tako so tudi občinski sveti v Petro- gradu, v Nižnjem Novgorodu, v Tve- ru in v drugih krajih sklenili resolu- cije, ki zahtevajo, naj se ustanovi mi- nistrstvo narodne obrambe.

Ruski državni svet je odobril za- konski načrt o uvedbi splošne voja- ške dolžnosti na Finskem in bodo vsi za vojaško službo sposobni Finci uvrščeni v rusko armado.

Dosedanji ruski poslanik v So- fiji, Savinski, je poklican na Rusko. Za rusekga poslanika v Sofiji je ime- novan znani prijatelj Bolgarov Gul- kijevič.

Iz Kodaňa poročajo, da je šel ruski prometni minister Kuhlov na dopust in da se več ne vrne na svoje mesto.

Berolinski listi poročajo, da je general Ruskij, zapovednik severne armade, dobil naslov generalisimove- ga namestnika.

Ruska strategija.

»Frankfurter Ztg.« je objavila pred dnevi komuniké petrograjske brzojavne agenture, ki skuša olepša- ti ruske poraze in ublažiti vtis ne- uspehov ruskih armad z raznimi »konstatacijami« o pojemajoči mate- rialni in moralni sili zavezniških vojsk. Ruska agentura trdi, da je po- plačala zlasti nemška armada svoje uspehe z neverjetnimi žrtvami, da so padli pred ruskiimi trdnjavami tisoči in tisoči nemških vojakov, da so nemške čete skrajno izmučene in ozlovoljene, ker so jim generali obe- tali, da je treba le še vzeti trdnjave pa bo konec vojne z Rusijo in da si nemški generali ne vedo več poma- gati, češ veliki nemški topovi so si- cter premagali trdnjave toda za boje- vanje na bojiščih so nerabni. trdnja- ve so sicer v nemških rokah toda ru- ska armada se ni dala vjeti in po- raziti in zaman jo skušajo nemški vojskovodje zaplesti v odločilno bitko prej nego bo to sama hotela. Skratka petrograjski oficijozus si je na prstih izračunal, da je neugoden izid velike zavezniške ofenzive na vzhodu tako gotova stvar, kakor je enkrat ena ena.

Izvajanja petrograjske brzojav- ne agenture, katerim je seveda pri- pisovati rusko - vojaško - oficijozni značaj, temelje na predpostavkah, ki so si jih ruski vojaški strokovnjaki konstruirali, ne da bi se ozirali na konkretni položaj in na dejstvo, da imajo pri ruskih računih tudi še na- ši in nemški generali svojo besedo. Naši vojaški strokovnjaki dobre vedo, da špekulirajo Rusi na vojeva- nje à la 1812., toda z merodajnega

mesta se je ruskim strategom že opetovano namignilo, da delajo razne račune brez črmarja.

Vesti, da so zavezniške čete materijalno in moralno izčrpane so seveda izmišljene, pregled celotnega položaja na severu pa kaže povrh, da se je naše vojevanje prilagodilo razmeram tako sijajno, da je pač vsaka reakcija izključena.

Ruski centrum se pri svojem umikanju vedno bolj približuje transverzalni železnici Vilno - Rovno, ker hočejo Rusi očitno izravnati svojo fronto v ravno črto Fridrihštata - Vilkomir - Antopol, ki bi se naslanjala na Dvinsk, Vilno in Minsk kot svoje operacijske baze. Operacije med Rigo in Fridrihštatom delajo Rusom posebne preglatvice, saj se boje, da bodo Nemci s predretjem te črte indirektno osvojili Rigo. Ako Rusi izjavljajo, da se za Petrograd ne boje, je le v toliko upravičeno, v kolikor se udarec na Petrograd za enkrat gotovo ne nahaja v zavezniškem načrtu. Za enkrat ne in sicer za to ne, ker mora ostati levo krilo cele velike fronte v trdni zvezi z ostalimi deli fronte in se ne bo odrgalo zato, da si kot nekak ekspedicijski zbor pribori lavorik, ki si jih pozneje z manjšim trudom lažje nargra. Med Vilno in Pripjetom imajo Rusi dobre pozicije, ali jih bodo držali to je drugo vprašanje. Tu v centru mi radi Rusi inscenirali svoje velike načrte o »vednem umikanju«. Ta strategija stremi za tem, izvojevati uspehe z izmučenjem sovražnika, toda ta strategija je tudi za lastno armado skrajno nevarna, kajti vsled vednega umikanja propada morala lastnih čet, jih izmuči in stori baš v odločilnem trenutku nesposobne za boj, ako niso za ta trenutek pripravljene velikanske rezerve, takorekoč nove armade, ki prevzamejo nalogo izvršiti skrajno težaven in nevaren prehod iz taktike umikanja v taktiko najostrejših ofenzive. Vsi vemo, da Rusija takih rezerv nima več, tem bolj čudno pa se zdi vojaškimi strokovnjakom, da se rusko umikanje vedno bolj prilagodi zgoraj omenjenim strategičnim načrtom. Vojaški strokovnjak pa sodijo tudi, da se ruski strateg varajo, ako računajo na naše sodelovanje. Naše armade bodo paralizirale ruske načrte s tem, da bodo prodirale le do one črte, ki jim bo omogočila čez zimo čim najsilnejše strategične pozicije. Te pozicije se bodo morda nahajale na črti Dvina-Sventa - Njemen - Bug, vsekakor pa tam, kjer se bo zdelo našim in ne ruskim vojskovodjem najprimernejše. Temu nazoru ne nasprotujejo tudi dogodki v vzhodni Galiciji in v Voliniji. Svrha naše ofenzive na tem delu fronte je dvojna: predvsem gre za popolno osvoboditev galicijskega ozemlja, za drugo pa, da se ustvarijo ugodni in strateški pogoji za eventualne dogodke ob bukovinski meji. Rusi čutijo nevarnost tega našega načrta in zato se tako ljuto ustavljajo: ohraniti morajo železniško prago Rovno - Vilna, zavarovati svoje skrajno levo krilo ter vzdržati trdno zvezo z Besarabijo. Poleg najsevernejšega bojišča pred Rigo in Vilnem zasluži pač jugovzhodno bojno polje ruske fronte največjo paznost.

Vojna z Rusijo se nahaja danes v novi fazi. Trdnjave so padle in tipična oblika poljskega vojevanja se je zopet pričela. Rusi so se rešili grozečega Sedana in izravnali svojo fronto, toda to je tudi njih največji uspeh. Kako malo sami zaupajo v strategijo à la 1812. nam kaže dejstvo, da se sedaj res prav oficijelno pogajajo za japonsko pomoč in da napenjajo vse svoje sile na Balkanu, kjer bi radi spravili več kakor 1 in pol milijona broječe vojske Rumunije, Bolgarije in Grške na svojo stran. Kdor se poteguje tako mrzlično za tujo pomoč, ta v svojo lastno ne more imeti prevelikega zaupanja.

Finale ob Dnjestru.

Na Velike maše dan.

Že dolgo se nisem oglasil. Moji prijatelji bodo že v skrbeh zame, moji neprijatelji pa se bodo bržkone zadovoljno oddahnili, češ: vendar ga je vrag vzlet! Bog in vrag pa sta se v toliko pobotala, da pišem to pismo — iz bolnišnice, odkoder pa trdno upam, da se že v par dneh vrnem k svojim fantom.

Julij je potekel tako, kakor je povedalo jedrnatno uradno poročilo: Ob Dnjestru je položaj neizpremenjen. Seveda rok nismo križem držali. Do malih prask je prišlo skoro sleherni noč. Treba je bilo pridno patrolirati, plazeče patrolje so morale vsak večer do ruskih žičnih ovir na poizvedovanje. Med dnevom je bilo treba izboljšavati zakope in ker nas je mnogokrat napral dež, ni bilo časih niti pol ure počitka, če nismo hoteli vtoniti v blatu in vodi. Kamnu bi se

bili smilili ljudje tačas, kolikor so morali trpeti. Po več dni skupaj si nismo utegnili sezuti mokrih čevljev in ravnokot ne posušiti premočene obleke. Pa od samega vruga je vojak trden: nihče ni obolel.

Naša pozicija pred Czernelico nikakor ni bila zadovoljiva. Rusi so imeli izborno zasedene višine in zato obsežen pregled po planjavi. Kdor izmed nas je med dnevom pokazal glavo iz jarka, je takoj dobil »pозdrav« z one strani. Dokler si nismo izkopali dolgih tekočih jarkov, smo mogli dobivati hrano in druge potrebščine samo ponoči. Do vode je bilo zelo daleč, pa še ta ni bila zanesljiva. Kolikor smo jo rabili za pijačo, jo je bilo treba prekuhati. Ni kazalo torej drugega, nego na vsak način misliti na to, da poženemo sovražnika za vsako ceno prek Dnjestra. V ta namen se je naša artiljerija dan za dnevom marljivo pripravljala. Njeni težki izstrelki so zadevali čisto v ruske okope. Na ta način se je zelo omajala moralna moč nasprotnikov. Njihova artiljerija je bila skoro čisto pasivna. Po par naših močnih sunkih je bila odprna sila Rusov čisto zlomljena.

Za 9. avgust je bil določen velik sunek. Naše granate in šrapneli so pričeli že navsezgodaj butati v sovržne okope brez prestanka. Moj sluga je pisal o tem brečanju, da se mu vidi, kakor bi mogočna reka šumela nad njegovo glavo. Prav dobro jo je pogodil Janez. Res, pravcat pekel je bil ta ogenj.

Nobena sovražna krogla ni več pribrenčala, dasi smo stali vrh okopov, opazujoč strašne učinke naših topovskih projektilov. Po nekod so se pričeli ustavljati na okope posamezni Rusi, čez nekaj časa kar v gručah. Moleli so roke kvišku, znamenje, da se hočejo podati. Ker so nas zadnje čase skušali s tem večkrat prevarati, smo si jim pričeli previdno bližati. Cele gruče so hitele k nam — brez orožja.

Takoj je prišlo povelje za hitro oprtanje in čez nekaj trenutkov smo že hiteli proti izpraznjenim sovražnim jarkom. Skarje so razrezale goste žične ovire, potem pa prek okopov, čez hrib in dalje po valovitem terenu proti Dnjestru. Mimo mene so pripeljali ruskega poročnika s prestreljeno roko. Ker se ni hotel našim podati, ga je dosegla krogla. Tožil mi je, da so bolečine »žadne«. V okrepčilo sem mu dal požirek konjaka. Dva ruska saniteja sta ga peljala potem pazduhoma dalje. Niže doli v kotlini je ležal vzrak strašno razmesarjen ruski infanterist s čito svežo rano; granatni drobec ga je ustavil. Tod so z neizprosno silo gospodarili naši težki projektili, velikanske jame so ostale njih sled. Vseposvdo sovržne puške, nasajene v zemljo, grobovi s pravoslavni križi.

Pri Czernelici se je pričel odpor. V vasi je bil namreč še ves ruski tren, ki ga niso utegnili pravočasno umakniti. Ljuto streljanje v bok. Ako sta »zapeli« dve naši strojni puški, je bilo sovražnega streljanja kmalu konec. Vas je padla v naše roke in seveda s tem ves teren v njej. Zdej so izpraznjevali Rusi oporišče za oporiščem. Popoldne smo že stali ob bregu zelo strmo propadajočega Dnjestra, ki so mu bile vode tačas silno narasle vsled trajnega deževja. Strelji so prihajali že z one strani.

Proti večeru je došlo poročilo, da so se zadnje čete sovražnika vgnezdile severno od Czernelice na najožjem mestu velike vijuge, ki jo napravlja tamkaj Dnjester, kjer se trdovratno upirajo. Takoj smo se morali obrniti tja. Silno težavna je bila pot po gostem lesovju, strmo propadajoča k razrušenemu mlinu, kjer nas je dohitela že trda noč. Po strmem pobočju zopet na drug hrib. Tu so že zvižgale krogle iz pušk in strojnih pušk. V gozdu in celo ponoči je to nekaj strašnega. Do viška grozote pa pride, če hrušče še projektili iz topov. V temi smo naenkrat izgubili zvezo. Kam sedaj? — Grmelo je od vseh koncev in sikalo med vejami. Na poti ni kazalo ostati, ker so baš tja najbolj padale krogle. Kar nas je bilo, smo se prijeli za roke, potem pa smo se umaknili na najbolj strmo stran pobočja, kjer je bilo še dokaj varno. Tu smo sklenili počakati jutra. Zaspali seveda ni smel nihče, ker bi se sicer zvalil bogve kam v dolino. Kdor je hotel malo zadremati, se je moral privezati za kak deblo. Noč je potekla v neprestanem streljanju.

Ko se je zdanilo, smo srečno našli svojo stotnijo. Vse je bilo že pripravljeno za napad na zadnje sovržne okope tokraj Dnjestra, ki se je imel pričeti popoldne ob 3. uri. Naše baterije so že dospеле na svoja mesta in pričele s strašno overturo. Razvil se je grozovit boj, ki se je poлегel šele pozno v noči. Ker se je vršil napad na izborno prirejene zakope, zavarovane z močnimi žičnimi ovirami, ter je sovražna artiljerija streljala s čela in z boka, je umevno, da smo morali pustiti nekaj naših

mož za večno tam ob gozdnati vijugi Dnjestra, zlasti še, ker so nas Rusi zelo ovirali pri pobiranju ranjencev. Mir jim bodi tamkaj v daljni gališki zemlji!

Drugi dan smo se umaknili v rezervo. Na prostranem polju so ostali šotori. Sonce je posušilo moko in blatno obleko in nalilo v žile novega življenja. Tam nekje sredi šotorišča buči vesela harmonika in spremlja poskočno slovensko pesem. Kakor da je sejmišče, šotori, konji, harmonika, petje; kakor da niso za nami težke ure. Vse je pozabljeno, kar je šlo mimo. Tam na postaji se sestavljajo vlaki, ki popeljejo regiment v podnožje domačih gor. Ali kdo misli, da se prično nove ure trpljenja in samozatajevanja, novi boji, nove rane? — Stavim, da nihče. Ljudje so neprisljano veseli, kakor da je vojne konec. Če treba zdej nad verolomnega Laha, to se zdi vsakemu že davno vzbujena želja. Niti malo vznemirjenja nikjer.

Tako sem se peljal na sanitetnem vozu mimo šotorišč v bolnico. Le žal mi je bilo, da sem se moral zdej ločiti od teh dobrodušnih ljudi, ki sem prenašal z njimi skozi dolge štiri mesece veliko pezo grenkih ur, velikega samozatajevanja in pogrešanja najnujnejših življenjskih potreb. Nebo nam je bilo skoro ves čas edina streha, ležišče zemlja: pravi otroci narave. Zdej sem se moral ločiti od njih. Moj dobri sluga Janez je moral tudi proč. Šrapnel mu je prebil čelo, ka sva ležala ob robu gozda v skupni kotanji. Gotovo ne bo zdej več izlepa čul nad sabo »šumenja velike reke«. Jaz pa upam, da se skoro vrnem v fronto. V domače gore me vleče neko neodoljivo koprnjenje. Ničesar drugega se nisem bal tako, nego da bi moral gledati tam na daljnih galiških planjavah prihajanje jeseni in misliti na dolgočasno, enolično zimo, misliti naposled, da se tam dokonča to moje borno življenje, na zemlji, ki mi je bila vse prej nego pri srcu.

S kolikim razpoloženjem pišem ta finale! Štiri mesece. Koliko strašnih ur je zapisanih v njih! Plašč pozabljena naj jih pokrije! Naj ostanejo z vso svojo bridkostjo v tisti zemlji, ki sem jo včasih v smrtni zoni hitel odmetavati z lopatico... Poleg mene vzdihuje raporščak, ki ima prestreljena prsa. Zelo slab je in vročina ga stiska. Samo mater bi še rad videl enkrat. Ali jo bo videl še kdaj siromak? — Tretji, ki leži v tej sobici, je kadet. Krogla mu tiči v trebuhu. Grozne bolečine, ali z velikim samozatajevanjem jih prenaša. Jutri prepeljejo oba v ozadje, jaz pa se vrnem k našim fantom, ki se tačas že morda vozijo po slovenski zemlji, katero bodo kmalu branili z lastnim življenjem. V. Mazi.

ZAPADNO BOJIŠČE.

POLOŽAJ NA FRANCOSKI FRONTI.

Berolin, 6. septembra. (Kor. ur.)

Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan, 6. septembra.

Zapadno bojišče.

Zgodilo se ni ničesar bistvenega. Ob cesti Meun-Ypres smo sestrelili sovražen dvokrovnik.

Vrhovno armadno vodstvo.

UNIČENA ANGLEŠKA KRIŽARKA.

Berolin, 6. septembra. Wolfiov biro javlja: Glasom poročila enega naših podmorskih čolnov, ki se je na morju sešel s podmorskim čolnom 27, je ta poslednji nekako 10. avgusta na zapadu Hebrid potopil neko starejšo malo angleško križarko U 27 se sam ni vrnil. Ker je že dije časa na morju, se mora računati, da je objubljen. Dne 18. avgusta ob 7. popoldne je neki angleški pasazirski parnik iz topov obstreljeval neki nemški podmorski čoln, ki je s svarilnim strelom poskusil ustaviti v Bristol došli parnik.

Šef pomorskega generalnega štaba

Torpedirani »Hesperian«.

London, 6. septembra. Reuterjev biró: Parnik »Hesperian« je bil davi ob 6. uri 47 minut potopljen.

Amsterdam, 6. septembra. Iz Nowega Yorka poročajo tukajšnjemu listu: Parnik »Hesperian« je bil na odhodu. Med 304 potniki je bil tudi major Barros, 12 drugih oficirjev in 35 mož kanadskega bataljona, ki so se, ranjeni, peljali zdraviti v Kanado. Major je povedal, da je 10 minut po pol 9. zvečer nastala na ladji močna eksplozija.

London, 6. septembra. Reuter javlja: Ameriški konzul Queenstown javlja, da s »Hesperianom« ni ponesrečil noben Amerikanec, lastniki ladje pa pravijo, da sploh ni nihče ponesrečil.

Letina v Franciji.

Pariški »Matin« konstatira, da je letošnji pridelek v Franciji jako

slab ter da zaostaja za 15 milijonov centov za normalnim. Francija bo morala kupiti letos 20 milijonov centov žita v imozemstvu, kar pomeni 600 do 700 milijonov frankov izdatkov več.

Japonska pomoč.

Preko Ženeve poročajo: »Temps« zatrjuje, da je Japonska že sklenila poslati svoje čete na evropska bojišča. Japonski zunanji minister baron Išii je razpravljal v Londonu s sirom Greyem o podrobnostih japonske ekspedicije ter je odpoval nato v Tokio.

Tem vestem nasprotuje izjava japonskega poslanstva v Stokholmu, ki pravi, da so poročila o japonski ekspediciji v Evropo neresnična.

Dosedanji japonski veleposlanik v Londonu baron Išii, ki je imenovan za japonskega zunanjega ministra, je konferiral v Parizu z zunanjim ministrom in ministrskim predsednikom ter se je včeraj preko Marsilije odpeljal v Tokio.

Kakor poročajo ruski listi so považali japonski državni arzenali številno delavcev od 15.000 na 40.000. Arzenali izdelujejo noč in dan municijo za Rusijo.

Boj za Carigrad.

Turške priprave ob črti Čataldži.

Times javljajo iz Aten: Turške oblasti pripravljajo s pomočjo nemških oficirjev obsežne preplave pred utrdami ob Čataldži na ta način, da zajezujejo reke in potoke, ki se izlivajo v Črno morje. Te preplave naj onemogočijo približanje artiljerije čataldžskim utrdam.

Pred odločitvijo na Balkanu.

NEGOTOVOST POLOŽAJA NA BALKANU.

»Frankfurter Ztg.« javlja očitno in oficijozno iz Berlina: Poročila iz balkanskih glavnih mest o tamkaj vladajočem razpoloženju in o odločitvah, ki se pripravljajo, tudi sedaj še ne dovoljujejo nedvorne, sigurne sodbe o tem, kako se bodo stvari v najbližji bodočnosti razvile. Sigurno je le eno, da doba kolisanja iz gotovih vzrokov ne more več dolgo trajati.

Nadaljni koraki četverozveze.

Preko Berlina poročajo: Pariški »Journal des Debats« razpravlja o nadaljnih korakih četverozveze na Balkanu. Iz članka sledi, da bo ententa izročila odgovor Srbije in Grške bolgarski vladi v taki formi, da bodo mogoča nadaljna pogajanja. Ententa bo izjavila v Sofiji, da je pripravljena še nadalje posredovati: ter se zavzemati za to, da privolite Srbija in Grška v še večje koncesije.

Srbski dementi.

»Frankfurter Ztg.« javlja: Srbski tiskovni urad dementira vesti, da skušajo nemško - grški krogi pridobiti Srbijo za sporazum s centralnimi državama in da se nahajajo v Srbiji agenti, ki vplivajo na vojaške in vladne kroge, da naj Srbija odkloni predloge entente, stremeče po obnovitvi balkanske zveze.

Srbija in Bolgarija.

Lugano, 6. septembra. (Kor. ur.) »Tribuna« javlja iz Aten, da zahteva odgovor Srbije na četverozvezo, naj ostane Srbija mejna sosedinja Grške, naj Bolgarija z orožjem pomaga Srbiji in naj se med Srbijo in Bolgarijo določi strategično popolnejša meja kakor je bila določena v pogodbi iz leta 1912.

Pesimistične sodbe italijanskega časopisa o bolgarskih politiki.

Lugano, 4. septembra. Italijanski časopisje sodi o bolgarski politiki jako pesimistično. — »Idea Nazionale« ne dvomi, da eksistira dogovor med Bolgarijo in Turčijo in da stremi bolgarska taktika le za tem, zavleči odločitev. Navzlic srbskim ponudbam, navzlic dejstvu, da je celo Rumunija pripravljena odstopiti del Dobruže, ne bodo rodila pogajanja četverozveze v Sofiji nikakega uspeha. — »Gazetta del Popolo« pravi, da so ruski porazi balkanske politike preveč preplašili. — »Giornale d' Italia« se zanaša na bolgarsko parlamentarno opozicijo (48 agrarcev, 32 demokratov, 4 narodnjaki, 1 progressist, 4 radikalci ter približno 21 več ali manj rusofilskih socialistov), ki da bo morda preprečila bolgarsko-turško entento, zlasti ker je tudi Genadijeva v vladni večini se nahajajoča skupina proti politiki Radoslavova.

Složnost vseh bolgarskih strank na temelju narodnega programa.

»Corriere della sera« javlja iz Bukarešte: V Bolgariji so se zedinile

ve vse stranke na programu nacionalnih aspiracij. Genadijeva »Volja« piše: V tem trenutku moramo biti vsi složni, ako nečemo, da nam bodo drugi ukazovali. Bolgarija mora Srbiji, Grški in četverozvezi jasno in odločno povedati, da ni pozabila naukov 1913. leta in da si bo znala zagurati svoja narodna prava.

Bolgarske priprave.

Listi javljajo: Bolgarski »Dnevnik« razširja vest, da je bolgarska vlada pomnožila obmejne garnizije na vojno stanje in ukrenila tudi druge odredbe proti Srbiji. Napravljajo se poljske utrdbe in pred odpustom stoječi rezervni častniki so bili zadržani pri armadi. — Promet po bolgarski progi na grške postaje solunske železnice je ustavljen.

Rumunija je svoje meje za izvoz žita zopet zaprla.

Amsterdam, 5. septembra. »Times« javljajo iz Bukarešte: Od četrta je izvoz žita iz Rumunije zopet prepovedan. Da prepreči grozečo gospodarsko krizo, je rumunska vlada sklenila izplačati kmetom 60% vrednosti njihovega žita kot predujem.

Glasovi miru.

V zadnjem času so se jeli pojavljati razni glasovi, ki napovedujejo bližajoča se mirovna pogajanja. Žal, da so to več ali manj le želje ali pa stremiljena krogov, katerih vpliv na odločitev vojujočih se držav je premalo znaten, da bi ga smeli resno vpoštevat. Z merodajnih mest slišimo še vedno le usque ad finem...

Avstrija in njeni zavezniki se glede vprašanja miru seveda ne morejo eksponirati. Se vedno je naloga naših armad, da vsak dan znova dokažejo sovražnikom, kako neutemeljeno je njihovo prepričanje, da se bo vojna sreča obrnila in da bo zmaga na njihovi strani. Naši državniki in diplomati ne morejo ničesar, kakor počakati, da postane ententa dostopna za argumente orožja...

Povod za obnovev mirovnih glasov in stremiljenj je dala ameriško - nemška poravnava in pa omejitve angleške blokade za dovoz iz Nemčije v nevtralne države. Ameriški listi so takoj naznanjali, da je postala situacija za posredovanje nevtralnih držav ugodna in vedeli so celo povedati, da ste tako Anglija kakor Nemčija pripravljene skleniti mir. Znana angleška finančna revija »Economist« je ameriška poročila nekako potrdila z ugibanjem o »pripravljanju situacije za valediplomatično akcijo.« Znova so se raznesle tudi vesti, da skuša dvor neke nordiške države posredovati v Petrogradu in Berlinu in iz Rima je prišlo poročilo, da se je obrnil papež potom kardinala Gibbsona znova na ameriškega predsednika Wilsona. Vse to so zaenkrat le znamenja narasčajočega splošnega hrepenenja po miru. Kakor vse kaže bodemo morali še dolgo čakati, predno se pojavi prvi golob z vejico, ki bo odtrgana z drevesa spoznanja naših sovražnikov.

Nabiranje volne in kavčuga po vojnookrbovalnem uradu.

Dan na dan čujemo o obudovanju vrednih činih naših armad. Sovražnik se trudi, da bi nas gospodarsko uničil, toda kakor naše armade na bojiščih, tako se bojujemo tudi mi za blagor dežele ter za potrebe naših junakov.

Vrle naše vojaške, ki izvršujejo čudeže, moramo opremiti s toplim spodnjim oblačilom!

Toda, tuzemsko pridelovanje ne zadostuje in dovažanje so nam preprečili.

Potrebujemo volno, suknene odpadke, bombaževo blago, platno in preje, da izdelamo iz njih nove tkanine. Armada potrebuje tudi kavčuga vsake vrste.

V katerem gospodarstvu bi ne bilo v kakem kotu ali na podstrešju utrpeljivega oblačila in perila, volnine, nogavic, rut, nepotrebne ali obrabljene reči iz kavčuga (gume) in podobnega.

Pripravljajte se na teden za volno in kavčug. (Od 27. dne septembra do 2. dne oktobra 1915.)

Nikdo naj se ne izključil.

V palači in v koči, v prestolnici in na vasi so volnine, stare rute ter sukneni odpadki.

Železni čas zahteva, da se vsakdo ogleda v svojem gospodarstvu.

Solarji pridejo po pripravljeno blago med tednom za nabiranje volne in kavčuga, v sredo, dne 29. septembra, in v soboto, dne 2. oktobra 1915.

Koristilo bi stvari, da se izroče nabiralcem volnine dobro zamotane.

Posamezne pošiljatve in darila se sprejemajo tudi v vojnem oskrbovalnem uradu, Dunaj, IX., Berggasse 16.

U. O. B. I. m. s. r.

Vesti iz primorskih dežel.

Odklikovanje. Goriški rojak, narednik Bruno Fanning, doma iz Bovca, je odklikovan od poveljstva južnozadnega bojišča s srebrno hrabrostno svetinjo na traku drugega razreda. Malo je slučajev, da dobi računski podčastnik tako odklikovanje, ali imenovani računski narednik vrši svoj posel s tako vneto, da si je prislužil lepo odklikovanje.

Umri je vpokojeni goriški deželni arhivar Aleksander Cadež. Smrt ga je doletela v Slovenjem gradu na Štajerskem. Bil je jako delaven človek, v svoji službi je imel priliko vrediti tudi biblioteko po goriškem zgodovinarju Morelliju.

Kolera na Goriškem. Dne 6. septembra se uradno razglasa, da je bilo po poročilih z dne 5. septembra v dveh občinah goriškega okraja 6 slučajev kolere, v Gorici 4. Zboleli so domačini. — V sežanskem okraju je naznanjenih 6 slučajev kolere v štirih občinah.

Kolera v Ajellu. V Ajellu v Furlaniji, ki je v italijanski posesti, je izbruhnila kolera. V Ajellu je tudi nekaj naših vojnih vjetnikov.

Kojsko je jako veliko županstvo v Brdih. Sedaj so tam Italijani. Kraj Kojsko je oddaljen od Gorice 15 kilometrov. Županstvo obsega kraje: Kojsko, Kozana, Krasno, Šmartno, Vedrijan, Vrhovlje, Vipolže in Višnjevik, prebivalcev je okoli 5500. So le so: v Kojskem, Kozani, Šmartnem, Vedrijanu, Vipolžu in Višnjeviku. V županstvu je bilo več društev narodnoizobrazovalnih, pevskih, bralnih, posojilnice v Kojskem, Šmartnem in Kozani. Sokol si je postavil svoje zavetje v Kojskem. Določeno leto je županoval pl. Rejec iz Kozane, sledil mu je sedanji župan Fran Obljubek, o katerem se še vedno prav ne ve, kje je, ali je, ali je interniran ali je doma; sodi se, da je najbrže interniran v Italiji.

Dalmatinci o goriških Slovencih. Čitamo iz pisa Dalmatinca K. N. pismo, ki govori o goriških Slovencih: »Imamo okope in pozicije, ki niso mnogo oddaljene od hiš slovenskih kmetov. Iz teh hiš nam strežejo vsi, prinašajo nam vode, za nekatere oddelke kuhajo kosilo in perejo robo ali nikoli ne prašajo vinarja. Neka slovenska žena je odgovorila, ko smo jo hoteli obdarovati, da ne sprejme nič, da ima ona sina v Boki, ki jej je pisal, kako dalmatinske matere lepo ravna s slovenskimi vojaki. Nekateri naši Dalmatinci so jej pojubili roko in ona jih je blagoslovila. Veruajte, mnogo je prizorov, ki ganejo človeka do solz. Naši so zvečer molili, prišli so slovenski otroci, poslani od doma, da ž njimi skupno molijo, da se vrnijo zdravi domov. Veliko je srce tega naroda in dvakrat smo ponosni, da mu branimo domovino.

V varstvo konsumentov v Trstu se je osnoval iz komisije obrtne organizacije odbor, ki ima nalogo varovati interese konsumentov proti navijalcem cen in gledati, da se bodo izvrševale točno vse oblastvene naredbe glede živil.

Ovadba brez podlage. »Narodni List« v Zadru poroča: Našega upravitelja, g. Petra L. Biankinija, je bila prijela vojaška oblast vsled neke ovadbe, v zaporu je bil 25 dni, sedaj je puščen na svobodo z odklom etapnega poveljstva, da je bila ovadba brez podlage (»ganz grundlos«).

Dnevne vesti.

— Črna maša za pokojno cesarico Elizabeto bo v petek 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v stolni cerkvi.

— **K vojaškemu napredovanju v septembru t. l.** Stotnikom v 2. dom. polku je bil imenovan dvakrat težko ranjeni in dvakrat zaradi hrabrosti v vojni, odklikovani Alojzij Barle, sin vpokojenega nadučitelja Barleta v Smihelu pri Novem mestu, rezervnim poročnikom pa jurist Stanko Novak, v 53. pp., sin sodnega oficijala Ivana Novaka v Metliki.

— **Slavni dan domobranskega pešpolka št. 26.** Mariborski listi poročajo: »26. avgusta je slavil mariborski domobranski pešpolk št. 26 v svojem sedanjem bivališču obletnico bitke pri Zukovu. Polk je nastopil k maši, katere se je udeležil tudi divizionar. Vojni kurat Pinter je po maši govoril o junaških činih polka v poteklem letu. Potem je dal divizionar povelje, naj nastopita 11. stotnija in pionirski oddelki polka pred fronto, da se jima posebej zahvali, ker sta z energičnim nastopom omogočila 8. avgusta padec območja pri Czernelici. Divizionar je imel sledeč nagovor: Vojaki! 11. stotnija je izvršila slaven čin. Pod vodstvom svojega hrabrega poveljnika, nadporočnika Rakusa je kot prva vdrila v sovražne žične utrbe. Kot prva stotnija celega 3. korpa je izvršila to,

kar se doslej ni za možno smatralo. Postojanko, katero je zavzela, je obdržala. Porabiti hočem to priliko in se posebej zahvaliti hrabrim pionirjem polka, kateri so žičnate ograje predrli in masko 11. stotnije omogočili; s tem so mnogo k junaškemu činu iste pripomogli. Prepričan sem, da bodo tudi druge stotnije polka in pa njegovi strojni oddelki svojo nalogo, kadar jim bo dana, ravno tako izpolnili. To, vojaki, mi bodejte obljubili z istim klicem, s katerim bomo napadli sovražnika: trikratni hura! — To izvanredno priznanje našemu slovenskemu spodnještajerskemu polku ter posebej še domačinu, gospodu nadporočniku Rakusi, je našlo med nami največje odmeve. Na svoje junaške fante, ki tako častno služijo cejarju in domovini, smo lahko spodnještajerski Slovenci po vsej pravici ponosni.

— **Iz ruskega vjetništva mi je pisal moj najboljši prijatelj s fronte Leopold Šega,** trgovec iz Vel. Lašča, da je ozdravel in da se nahaja sedaj v kraju Katta-Kurgan v Turkestanu. Godi se mu dobro, samo skrbi ga, kako je doma. To v pomirjenje, ker nima prilike vsakemu pisati. — Ivan Rogar.

— **Oglasil se je iz ruskega vjetništva svojemu očetu Avgustu Jeršku,** poštnemu poduradniku in pismonoši, njegov sin Adolf. Dela pri kmetovalcu Kužnjevcu v vasi Novi Burasi, gubernija Saratov.

— **Za oslepele vojake.** Gospod Fran Lavtizar, c. kr. okr. šolski nadzornik v Ljubljani, je poslal kranjski Deželni blagajni 10 K v sklad za oslepele vojake. Da bi mu sledili še mnogi darovalci!

— **Dopisnice, razglednice in pisma,** ki so naslovljena na vojne vjetnike po raznih sovražnih deželah (Rusija, Srbija, Črna gora, Italija, Francija in Anglija) so, kakor je bilo že svoječasno objavljeno, poštnine prosta. Če kdo svojo dopisnico frankira, da bi zato sigurno prišla na svoj kraj, se moti. Važno pa je, da označimo vso korespondenco na vojne vjetnike kakor je predpisano. Napisati je treba zgoraj na naslovni strani besedilo: Prisonnier de guerre (vojni vjetnik), ker druga pisma (dopisnice, razglednice) v zgoraj omenjeni sovražni deželi niso dovoljena in se ne odpošljajo.

— **Skrivna in tesna pisava v poštneju prometu.** Poštno in brzojavno ravnanje (v G.) opozarja z ozirom na odlok trgovskega ministrstva z dne 7. p. m., da vporaba neobičajne pisave (skrivno dogovorjena, hebrejska, s ključem pisava za slepce, ogledalna ali s kako kislino pisana) ali jezika v pismih, koja se morajo po predpisih oddajati odprta, povzročata navadno znatne zamude, največ pa se taka pisma kratkomalo zadržijo. V interesu občinstva samega je tedaj, da se isto kar najnatačneje ravna po teh navodilih.

— **Rokodelci in vojaške dobave.** Vsi rokodelci in njih družbe na Kranjskem, ki so dobile za časa vojske vojaške dobave čevljev, jermenskega in sedlarskega blaga, montur in perila, vrvarskega dela, krtač, lesene in kovinske robe itd., in sicer brez posredovanja ministrstva za javna dela potom trgovske in obrtniške zbornice neposredno od drugih vojaških mest, kakor kornih in četnodivizijskih intendanc, upravnih komisij različnih čet in zavodov, nadomestnih kadrov vojne in domobranstva, vojaških bolnišnic, črnovojniških formacij ali poveljstev, artiljerijskega opravnega depota na Dunaju, trenskega opravnega depota ali pionirsk. opravnega depota v Klosterneuburgu, pozivamo nujno, da nemudoma naznanijo svoje naslove trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— **Ureditev kupčije s konji.** Vzlic mnogokratnim nerednostim in zlorabam pri kupčiji konj v okrajih, ki so bolj ali manj prizadeti po vojnih dogodkih, vlada ni izdala prepoveda za izvažanje konj iz posameznih dežel ali okrajev. Da pa prepreči spekulativno nakupovanje konj od nepoklicanih oseb, s katerim se odtegne svojemu namenu velika množina konj, ki so potrebni za obdelovanje polja in druga domača dela, namerava država to vprašanje rešiti s posebno naredbo, ki bo v kratkem objavljena v državnem zakoniku. Po tej naredbi bo politična oblast mero-dajno vplivala na kupčijo s konji.

— **Nabirajte ježice.** Občutno pomanjkanje surovin za izdelovanje strojil, sili k temu, da se uporabljajo v navedeno svrhu vsakršna v to uporabna sredstva. Pri tem pridejo v prvi vrsti v poštev ježice, katere ponekod tudi šiške imenujejo. Ježice imajo relativno mnogo strojilne vsebine, so ravnokar dozorele in jih je po hrastovini v izobilju. Nabirajo jih lahko otroci, ki si za mal trud napravijo lepe dobičke. Lastniki hrastovih gozdov lahko svoje ježice prodajo tovarnam in industrijskim podjetjem te stroke. Naslovi se lahko poizvedo pri trgovski in obrtniški zbornici. Pripominja se, da skupljuje glasom obve-

stila c. in kr. vojnega ministrstva ježice tudi »Häute- und Lederzentrale, Aktiengesellschaft, Wien I., Aspernplatz Nr. 4.«

— **Nova brošurica.** C. kr. namestništvo v Gradcu je pravkar izdalo brošurico, kako se prideluje zgodnja zelenjad, katera brošurica je nekako izpopolnilo publikacij o konserviranju zelenjadi ter o domači uporabi sadja. Opozorjamo na to zanimivost s pristavkom, da se dobi pri graškem namestništvu 100 komadov te brošurice za 9 kron.

— **Državna podpora za begunce z Jugo.** Prejeli smo od goriškega Slovenca na Štajerskem naslednji dopis: »Ljubljanska dnevnik sta nam naznanila odlok tržaškega namestništva, da plačuje vlada državno begunsko podporo (90 vin. za osebo na dan) samo onim beguncem, ki gredo v take kraje, ki jih je odločila vlada zunaj etapnega ozemlja, ali bolje: te borne podpore so deležni le tisti begunci, ki so šli v koncentracijske tabore v Lipnico, Gmund, Pottendorf itd. Ta odločba hudo zadene celo vrsto Slovencev iz srednjih in boljših slojev, ki niso nikdar sanjali o beraškem življenju po barakah in ob revni hrani, ki se nudi ondi po potrebah najpreprostejšega ljudstva.

— **Iz lovskih krogov se nam piše:** V št. 200 Vašega cenjenega lista berem, da se je poročil občeznani lovec Jakob Debevec iz Pokojšča v starosti 74 let. Gotovo je to vsem lovcem znani Jaka iz Padeža. Pred kratkim je pa umrl v Črnomlju, v letih 1870. do 1890. jako znani strastni lovec Štefan Primožič, bivši mnogoletni oskrbnik Galletove graščine v Bistri pri Vrhniki v starosti 76 let, pri kateri graščini je služil kot lovec tudi navedeni Jaka. Oba sta bila izvrstna strelca in marsikdo ju ima v spominu izza Galletovih brakov, na katere so hodili tudi razni ljubljanski gospodje, kakor Perles, Pleiweis, Schrey. Jaka, uživaj še mnogo zdravjih, zadovoljnih let v novem jarmu, Štefan Primožič pa počivaj mirno daleč od nekdanjega kraja trudapolnega službovanja!

— **Ddo kaj ve?** Ivan Rijavec, železniški čuvaj št. 680, Verd, pošta Vrhnika pri Ljubljani, išče svojo ženo Antonijo in svoja sinova, Antona (14 let) in Jožefa (4 leta), ki so ob izbruhu vojne z Italijo, ostali v Trziču (Monfalcone), ulica Kaserma št. 721. Kdor bi kaj o njih vedel, je vlnudno naprošen, da sporoči na zgorajšnji naslov.

— **Okradena begunka.** Neki begunka v Brezovici, katere mož je na bojišču, je ukradel neznan tat vsoto 1500 kron.

— **Kolera v Borovnici.** Uradno se razglasa po poročilu z dne 5. septembra, da je bil v Borovnici v vrhniškem okraju en slučaj azijske kolere. Bolan je neki vojak, ki je prišel z bojišča.

— **Svojega gospodarja okradel.** 15letni hlapec Anton Završnik v Št. Florijanu pri Škofji Loki je vzel iz zaprte omare 200 kron. Završnik je priznal tatvino, porabil pa je od ukradenega denarja 100 kron.

— **Umrl je v Ljubevču pri Idriji Ivo Premrov vitez pl. Premierstein,** abiturient, sedaj enoletni prostovoljec c. in kr. pionirskega bataljona št. 9, in sicer za ranami, dobljenimi na severnem bojišču. Bodi mlademu junaku ohranjen blag spomin.

— **Otrok utonil.** V Stari vasi pri Žireh je utonil 14 mesecev star otrok Alojzij, sin posestnice Franciške Zakelj, v potoku ob njeni, kjer je kosila travo. Otrok se je igral z drugimi, potem zlezal do potoka in utonil v njem.

— **Občinska vojna pekarija v Postojni.** Po vzoru mestne vojne pekarije ljubljanske je ustanovila občinsko pekarijo tudi mestna občina postojnska. Izkaznice za kruh so podobne izkaznicam, ki jih je izdala za odjemalce raznih živil mestna vojna prodajalna v Ljubljani.

— **Štajerski deželni šolski svet** je stalno nastavljal prov. učiteljico Marto Sekirnik pri Sv. Florijanu in prov. učiteljico Jerico Visenjak v Zetalah.

— **Iz Celja.** Dne 2. septembra je poteklo 30 let, kar službuje nadkomisar g. Martin Voh pri finančni straži. G. Voh službuje sedaj v Mariboru, dolga leta pa je bil nameščen v Celju, kjer je bil kot vesten, postrežljiv uradnik ter ljubeznjiv družabnik splošno priljubljen. Stanovsko glasilo finančne straže se 30 letnice Vohovega službovanja spominja v nad vse laskavih besedah.

— **Iz Celja.** Prejeli smo sledeči dopis: Prosimo slavno uredništvo, da opozorite v svojem listu na izkoriščanje prebivalstva, ki ga uganjajo tukaj trgovci z drvami. Dasiravno imajo nekateri velike zaloge, jih nočejo oddajati po pol ali po cel sežen, češ, da jim več nese, ako jih prodajajo v malih množinah po nekaj kron. Kupil sem sam tako »malo množino«, voziček, in rabili smo jih komaj nekaj dni. Pritoževanje nad navijanjem cen za drva je po mestu

splošno. Upoštevamo, da so se podražili delavci in vprega, pa to podražanje gotovo ne doseže 80 do 100% dosedanjih cen za drva. Tako izkoriščanje revnih slojev v prid posameznikom gotovo ni umestno. (Op. uredn.) Splošne pritožbe ne bodo mnogo zalegle, treba bo posamezne slučaje brez prizanašanja naznaniti državnemu pravdnistvu.)

— **Iz Mozirja.** V petek jutraj je umrl tu g. Anton Elender po daljšem bolehanju. G. Elender je bil podnačelnik Gornjesavinske posojilnice v Mozirju ter obenem njen tajnik. Pokojnik je za procvit te posojilnice, ki se je razvila v milijonski zavod, žrtvoval vse svoje sile in svoje bogate skušnje. Med slovenskimi posojilničarji na Sp. Štajerskem mu naj ostane ohranjen časten spomin.

— **Cesta Pilštanj - Grobelno.** Pred kratkim se je začelo z delom okrajne ceste, ki bo vezala trg Kočje in Pilštanj preko Prevorja z Grobelnim. Inženirji so zadnje tedne pridno na delu. Za težka dela pri gradnji ceste se bodo porabili vojni vjetniki Rusi. V Lesičnem pri Pilštanju se je ustanovilo vodstvo za gradnjo te važne ceste.

— **Lehen pri Ribnici.** V teku meseca avgusta je naše šolsko vodstvo odposlalo sočivja v skupni teži 140 kilogramov, mlodar od naših malih in večjih učencev za mariborsko vojaško bolnišnico. Pošiljatev je obstajala iz zelja, krompirja, kumar, tikev, pese, stročjega fižola, redkve in sadja. Poslalo je pa tudi 3 litre črničevega soka in 6 litrov črničevega vina. Sok so učenke pripravljale pod nadzorstvom učiteljice, pod nadučiteljevim nadzorstvom pa so nabrali učenci obilo robidovega in jagodovega listja. Šola v Lehnu je bila posebej v zadnjem tednu pred velikimi počitnicami prava delavnica.

— **Lehen pri Ribnici.** Naš občesposlovanji gospod Josip Fornezzi, veleposesnik p. d. Tuzl, je daroval za vojake južnozadnega fronte 1100 cigaret, koje je dal odposlati na vojno-poštni naslov našega učitelja gosp. Viktorja Breganta, da jih razdeli med vojake. Kako veselje jim je napravil s te mmlodarom, dokazujejo zahvalne dopisnice vojakov. Tudi ga. Julija Drame je poslala 200 cigaret na naslov gosp. Breganta, ki je imel nalogo, razdeliti mlodare med svoje vojake.

— **Ginjiva zahvala.** Gospodična P. M. iz Lehna pri Ribnici je dobila z južnega bojišča sledečo zahvalno dopisnico: Velečena gospodinja! Jako me je razveselil Vaš velikodušni dar, po gospodu učitelju Bregantu razdeljene cigarete. Presenečen, da se štajerske Slovenke nas na jugu proti krvnemu sovragu boreče Slovence s tako blagim in velikodušnim darom spominjate, se Vam, velečena gospodična, najtopleje zahvaljujem. Bog nam ohrani tako vrlih in plemenitih štajerskih Slovenk še mnogo let! — F. V. — Neki Hrvat, ubožni vojak, kateremu ni bila nakdar dana sreča, sprejeti kakšen mlodar in tudi ne zna pisati, je dal po drugem vojaku pisati: »Ove mile ruke, koje so gačile ove cigarete, naj blagoslovi Bože mili!«

— **Učiteljski jubilej.** Iz Slivnice pri Mariboru nam pišejo: Tukajšnji nadučitelj gosp. Karel Pestevšek, ki nad 30 let vzorno vodi tukajšnje šolo, je bil povodom svojega 40letnega učiteljovanja soglasno imenovan »častnim občanom« občine slivniške. Krasna diploma se mu je slovesno izročila na dan šolskega sklepa dne 30. avgusta v krasno okinčani šolski sobi. Slavnostni govor je imel č. gosp. svetnik Fr. Hirti. Odklikovanje je kot abiturient c. kr. višje realke v Ljubljani 1874 vstopil v četrti letnik učiteljskega v Gradcu in od 1875. leta služil tudi kot učitelj v Leitersbergu, Laškem trgu in Žalcu.

— **Hmeljarjem!** »Hopfenbau Korrespondenz« iz Zateca — glasilo Zveze avstrijskih hmeljarskih društev — je objavilo dne 1. t. m. sledeče: Po časopisih se čita, da je Anglija vsled prizadevanja Amerike pripravljena, pripustiti prevoz nekatereh proizvodov — za Ameriko nujno potrebnih — iz Nemčije in Avstrije v Ameriko pod tem pogojem, da se prevažanje izvršuje po ladjah nevtralnih držav. Treba bo torej za to skrbeti, da se med dotične proizvode sprejme tudi hmelj; mogoče je torej, da se bo že mesca oktobra, ali novembra pričel izvoz hmelja v Ameriko. Tega mnenja so celo dobro informirani hmeljski eksporterji. Anglija bo letos imela le slabo letino in sicer približno 200.000 stotov a 50 kilogramov, med tem ko potrebuje za se 560.000 stotov; rabila bo torej približno 360.000 stotov tujega hmelja, katerega bo skušala v Ameriki dobiti. Amerika pa ima pri dobri letini le kakih 200—220.000 stotov za eksport in upati je torej, da bo Amerika — kakor hitro bo pot odprta — segla po novi in stari zalogi hmelja na Nemškem in v Avstriji. Vsled svetojne vojne sicer ni upati, da bi se

cena hmelja dvignila na Bog ve kako visoko — vendar je upati, da se bo hmelj dražje prodal kot sedaj in da bodo vsaj pridelovalni stroški docela pokriti. Ako bi pa tudi letos hmeljarji zgubo imeli, potem bodo znanprej še več nasadov v pustili in mogoče je, da bodo v bodoče hmelju cene celo višje, kot so bile leta 1911. Zveza hmeljarskih društev je takoj ukrenila vse, da bi se pripustil izvoz hmelja v Ameriko. — Toliko slovenskim hmeljarjem v informaciji. — **Hmeljarsko društvo Zalec.**

Drobne novice s Stajerskega. Umrl je v Peklu pri Poljčanah gostilničar in župan Jožef Baumann. — Umrl je v Zg. Polskavi nadučitelj in občinski odbornik Jožef Vodošek. **Justifikacija v Gradcu.** Sodiščec in kr. vojaškega poveljstva v Gradcu razglasa, da sta bila vojaka Viktor Hammer in Rajmund Eicher 27. pešpolka radi desertacije obsojena na smrt in 6. septembra ob 7. zjutraj ustreljena.

Vlak je povozil med postajama Šmohor in Gorenje Bela na Koroskem dne 2. septembra nekega vojaka, ki se je sam vrgel na tir. Bil je pri prihri mrtve. Truplo so pokopali v Šmohorju.

Kino - Ideal. Danes se bo prvič predvajal veliki štiridejanski igrokaz »Železni prstan«. Glavno vlogo, oziroma dvojno vlogo bo predstavljal simpatična mlada filmska zvezda Loti Neumann. Ta štiridejanska drama se razdeli na dva glavna dela, in sicer prvi del je usoda matere in drugi del je usoda hčerke. — Razen tega se bo še predstavljal ena Nordisk učinkovita veseloigra »Zviti Feliks« v 2 delih.

Sadje sta kradla dva moška iz vrta neke posestnice na Rimski cesti. Zapazil ju je končno vratar hiše ponoči, eden je zlezal na hruško, drugi je spodaj lovil sadje. Ko je vratar Pavlin skočil iz svojega skrivališča, sta ona dva moška pobegnila; eden teh se je potem vrnil in napadel Pavlina ter ga težko poškodoval na levi roki. Tatova sta pustila na vrtu par čevljev.

Oni urar, ki je zadnja leta enkrat popravil moško remontoar cilindro uro iz srebra, z dvema pokrovoma zadaj, katera ima zadaj na zunanem pokrovu vtisnjene črte F. P., in ki je na tem pokrovu znotraj vtisnil znamenje popravila: H 313, naj javi svoje ime c. kr. deželni sodnji v Ljubljani oddelek VIII.

Tatvina. Opozorjamo ono žensko, ki je v soboto ob 3. popoldne odnesla iz neke gostilne na Rimski cesti dežnik, da ga nemudoma vrne, sicer jo odda lastnik roki pravice, ker je dotična ženska po obrazu več gostom in natakarcam znana.

Zgubila se je v Ljubljani od Mestnega trga skozi »Zvezdo« do »Figabirta« v četrtek, 2. t. m. svilen črna šerpa. Ker je ista lastni goriške begunke, prosi se, da jo pošteni najditelj izroči pri uredništvu tega lista.

Nekdo je izgubil od Vegove ulice, to je od višje realke, do Trnovega do kopalnišča večjo svoto denarja. Pošten najditelj naj odda to svoto na policiji.

Razne stvari.

* **Burcev pomiloščen.** Voditelj ruskih revolucionarjev Burcev, ki je bil, kakor smo javili, vsled intervencije francoske vlade pomiloščen, je odpotoval iz Sibirije v Rusijo.

* **Ruski list v Berlinu.** V Berlinu je prišel izhajati list »Ruskija Izvestja«, ki je namenjen predvsem ruskim vojnim ujetnikom, pa tudi Rusom v nevtralnih deželah.

* **Samomr dveh poljskih legionarjev.** V Zakopanih, znanem gališkem letovišču ob Karpatih, sta se ustrelila poljska legionarja Peter Gryener in Vaclav Rajpoh. Oba sta bila v vojni ranjena in sta ležala že dlje časa v zakopanski bolnici. Spoznavši, da na ozdravljenje ni nič upanja, sta se ustrelila.

* **Varšava.** Nemška vojaška uprava v Varšavi je zaukazala, odstraniti do 1. septembra z javnih poslopj vse ruske napise, vsa ruska imena cest. Dalje ruski napisi na privatnih hišah, na javnih lokalih, pri trgovinah itd. morajo biti odstranjeni do 20. septembra. Ulični napisi morajo biti nemško-poljski.

* **Recept za vojne hujskače.** Amerikanski list »Appeal to Reason« daje ameriškim hujskačem za vojno ta-le pametni nasvet: Če ljubite vojno, napravite jarek v svojem vrtu, napolnite ga do polovice z vodo, zlezite vanj in ostanite tam en ali dva dni, ne da bi kaj zaužili; naročite si potem kakega umobolnega, da bo s par revolverji in strojno puško streljal na vas — potem boste imeli, kar je ravno tako dobro in prihrani vaši deželi kupe denarja. . .

* **Kako je Cadorna italijanskega kralja — kaznoval!** Ne moremo sicer jamčiti, da je zgodba resnična,

vsekakor pa je fletno izmišljena. Čujte torej: Ko se je italijanski kralj z več častniki nahajal na fronti, je prišel eden adjutantov, ki je prinesel neki ukaz generala Cadorne, ki je pozival vse nezaposlene, naj se nemudoma umaknejo. — Kralj je zapustil svoje mesto, mesto pa da bi se bil umaknil za strelsko črto, je skočil v neki strelski jarek. Ko je Cadorna kmalu na to našel kralja, stoječega med alpinci, je rekel: »Dovolite mi, Veličanstvo, da vas opozorim na svojo odredbo, da se umaknete, ne pa da skočite v strelski jarek. . .« — »Ne jezite se, general«, je odgovoril kralj smejoč — »nič se mi ni zgodilo. . .« Na to je odgovoril Cadorna: »Če Veličanstvo smatra stvar tako na lahko, potem boste pa tako ljubezni, da ostanete pet dni za fronto.« Kralj je prikal molče in ga naslednje dni ni bilo videti več.

* **Smešne metode.** »Kölnische Zeitung« poroča: Italijanska »Agenzia Stephani« razširja to - le v curiškem socialističnem glasilu »Volksrecht« nahajajočo »sliko iz Nemčije«: »Berlina razširja vesti, da se je naert entente, odrezati Nemčiji živila in surovine, popolnoma ponesrečil in da ima Nemčija živeža in kovin dovolj. To pa ni res. Nemčija je importirala potom kontrebande v letu 1915. za več kakor eno milijardo živil in surovin, kar pa ne bo mogla več storiti. Ze danes je na Nemškem vse dražje: sočivje, sadje, sladkor, meso, mast, maslo, olje itd. Ljudstvo je vojne sito. Vestem, da so Rusi uničeni, ne verjame nikdo, ljudstvo čita časopise z nezaupanjem. Aretacije dokazujejo, kako stoji zadeve. Zima bo za Nemčijo težek čas. — »Kölnische Zeitung« se ne čudi, da razširja italijanska agentura take vesti, čudi pa se, da jih je mogla priobčiti »Volksrecht«, saj niso podobna poročila ničesar drugega, kakor sredstva, ki naj pospešujejo vztrajnost entente k nadaljnjemu vojevanju.

* **S kakšnimi sredstvi dela italijanska tiskovna propaganda.** Pred par dnevi so prispela preko Chiassa poročila o katastrofalnem potresu v Avezanu in dunajski ter monakovski listi so sprejeli zlasti v zadnjem času mnogo vesti o plošni nezadovoljnosti v Italiji, v antimilitaristični propagandi med italijanskim vojaštvom in o nemirih, naperjenih proti vojni v raznih mestih. Pokazalo se je, da so vse te vesti izmišljene. Italijansko časopisje pa jih je porabilo za intenzivne hujskarije proti avstrijskemu in nemškemu časopisju, ki da živi od samih laži in natolcevani. Posrečilo se je dognati, da je cela ta gonja skrbno pripravljena. »Vesti iz Chiassa« so bile razširjene od plačnikov italijanske vlade, ki so imeli nalogo nabrisati razne dunajske in monakovske redakcije, računajoč, da bodo uredniki, ki se ne odlikujejo po preveč kritičnem duhu, nasledili tej okorni spekulaciji. Posrečilo se jim je res. Berolinski listi svare pred vestmi, ki prihajajo iz Švice ter poročajo najstrožjo kontrolo tkzv. nevtralnih poročevalcev.

* **Ravnanje z vojnimi ujetniki na Ruskem.** Iz vojnega častnikskega stana poročajo: C. in kr. rez. četovodja Evgen K. 41. pp., ki je ušel iz ruskega vojnega ujetništva, je izjavil na zapisnik: Med vojnimi ujetniki so Nemce, pred vsem Nemce iz Nemčije, pošiljali v Sibirijo. V Kijevu so nam vzeli vse stvari, nahrbtnik, skledo, steklenico, odejo, britve. Ruski podčastniki so prodajali naše drobnarije. Sestavili so iz ujetnikov delavne stotnije po 200 mož. Vod take stotnije je stražil oddelek, ki so ga tvorili državni brambovci, rekonvalescenti in za vojno službo nesposobni. Delavske stotnije so bile zaposlene pri zgradbah železnic, pri delih v skladiščih, na kolodvorih, pri zgradbah cest in utrbh, večkrat tudi v tovarnah. Ujete podčastnike so začetkoma uporabljali za nadzorstvo kot poveljnice vodov, a pozneje so morali ravno tako delati kakor drugi vojaki. Delavna doba je znašala vsak dan deset do 12 ur. Večkrat se je moralo delati tudi ponoči. Nastanjeni so bili vojni ujetniki večinoma v šolah. Hrana ujetnikov je zelo slaba, skoraj nevtina; enkrat na dan vodena juha, mesto mesa navadne ribe, večkrat pokvarjene. Pripetilo se je na primer v Kazanu več zastrupljenj. Kot prikuha se je dajala kuhana pšenica. Dalje je dobil vsak mož dnevno pol do enega in pol ruskega funta kruha, dva koščka sladkorja in nekoliko sira. Kruh je zelo slab, popolnoma črn in peščen. Vojni ujetniki ne dobe obleke in ne perila. Hoditi morajo zato okoli, tudi podčastniki, na pol goli in bos. Vsi so polni uši in niso dobivali niti mila za umivanje. Na pritožbe so odgovarjali ruski vojaki, da je v Rusiji taka navada, da dobi častnik denar za vse, kar potrebujejo vojaki in da si ga pridrži. Stražno moštvo stopa z ujetniki zelo surovo. Ob vsaki priliki dajejo ujetnikom zaušnice in jih suvajo z nogami, kar ukazujejo

častniki sami. Vojnim ujetnikom je najstrožje prepovedano, da bi smeli med seboj in s stražo govoriti nemško. Nekega ruskega vojaka, ki se ni držal tega povelja, so pet dni zaprli. V kazanski guberniji razsaja med vojnimi ujetniki legar.

* **Kandidatje za nov prestol.** Nemška armada prodira v Kurlandijo. Sicer pred mirom ne more nihče vedeti, kaka bo usoda Kurlandije, a pretendent za morebiti bodoči prestol tega bodočega vojvodstva so neki nemški častniki že iztaknili. Nekje v pruski Sleziji stanujeta dva gospoda, oče in sin, ki se imenujeta princa Kurlandije. Zgodovina te rodovine je jako romantična. Koncem 17. stoletja je pri vojvodi Meklenburškem služil za konjskega hlapca neki Matija Bühren, ki se je znal svojemu gospodarju tako prikupiti in mu izkazati take službe, da mu je preskrbel poljsko plemstvo. Iz te službe je šel Matija v službo k vojvodi kurlandskemu, kjer je bil do svoje smrti upravitelj konjušnic. Njegov sin Karol je postal logar in gozdni upravitelj. Ta Karol je imel tri sine, drugi sin, Ernest Ivan, je postal komornik vdovele vojvodinje Ane Ivanovne Kurlandske in potem ljubimec. Ana Ivanovna je bila hči ruskega carja Ivana V. in njejakinja carja Petra I. Po smrti drugega Petra je postala ruska carica in njen ljubimec seveda eden največjih mogočnikov v ruskem carstvu. Seveda se je mož kmalu otresel svojega nemškega imena in ko je bil sprejet v stan kurlandskih baronov, se je imenoval Biron. Ko je postala Ana Ivanovna carica, ga je imenovala za grofa. Zaradi njegovega vpliva na carico se je vse zanj trgalo in nemški cesar ga je imenoval za grofa in mu podelil veliko posestvo v Sleziji. Po smrti zadnjega vojvode kurlandskega je Biron dosegel, da je bil on izvoljen za vojvodo. Zgodilo se je to ravno sto let potem, ko je bivši meklenburški konjski hlapec Matija Bühren postal poljski plemič. Tekom sto let je torej ta rod prišel iz konjskega hleva na vojvodski prestol. Ernest Ivan je vplnil Rusijo in Kurlandijo, kolikor je mogel in ko je proti njemu nastala revolucija, jo je krvavo potlačil. Po smrti carice Ane Ivanovne je bilo pa konec Bironove slave. Ponoči so ga napadli njegovi sovražniki in ga odgnali v Sibirijo, njegovo premoženje je bilo zaplenjeno. To premoženje je bilo velikansko. Samo dragocenosti so bile prodane za 14 milijonov rubljev, a koliko milijonov je bilo še drugega imetja in koliko še gotovega denarja. Biron je moral v Sibiriji, okovan v železje, delati, kakor vsak drugi kaznjenc. A že čez eno leto ga je carica Elizabeta Petrovna pomilostila. Živel je 20 let v Jaroslavu, a blazni car Peter III. ga je poklal nazaj v Petrograd in carica Katarina II. mu je vrnila Kurlandijo tako, da je zopet postal vojvoda in ostal na svojem mestu do smrti. Učakal je starost 82 let. Njegov sin Peter je vladal Kurlandijo še kakih deset let po očetovi smrti, potem ga je Rusija odstavila in Kurlandijo združila s carstvom. Ker Peter ni imel sina, si je njegov brat samovoljno podelil naslov princa Kurlandskega in je tako postal oče rodovine princev Biron Kurlandskih, katere nasledniki žive še dandanes.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali: **Za Zavod za v vojni oslepele vojake:** rodbina Praprotnik 15 kron, v spomin na obletnico 8. septembra 1914 pri Grodeku padlega nadporočnika Ferdinanda Praprotnika. **Za vojaške invalide:** Ivan Ogrin, veleposestnik na Laverci pri Ljubljani, 20 kron. **Za Ciril-Metodovo družbo:** dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik v Šmarju pri Jelšah, 25 kron, iz neke kazenske poravnave. Srčna hvala!

Umrl so v Ljubljani:

Dne 1. septembra: Natlačen Terezina, hči odv. koncip. 10 mesecev, Sodna ulica 5. — Bučar Franc, predelavec tobacne tovarne, 42 let, na drž. kolodvoru. Dne 2. septembra: Fran Ileršič, rejenc, 10 mesecev, Celovška cesta 82. — Ileršič Fran, sin služkinje, 10 mesecev, Celovška cesta 82. — Armič Makso, trgovski potnik, 40 let, v Leonišču. — Brandtner Ljudevit, lovec, 37 let, v mestni bolnišnici za silo. — Čorbo Jušo, pešec bosherc, pešp. v rezervni bolnici. — Lehner Josip, pešec, v rezervni bolnici. — Lehner Josip, pešec, v rez. bolnici. Dne 3. septembra: Lenarčič Ivanka, 2 meseca, Rožna ulica 8. — Belič Ana žena gostilničarja in no-

sestnika, 61 let, Dunajska cesta 8. — Mohorič Vida, 3 mesece, Dolenjska cesta 62. — Heinisch Pavel, pešec, v rez. bolnici.

V deželni bolnišnici.

Dne 29. avgusta: Lovro Jelar, dninar, 56 let. — Fran Pirš, sin starskega pomočnika, 3 leta.

Dne 2. septembra: Valentinčič Marija, soproga kajzarja, 36 let.

Dne 3. septembra: Dimnik Gasper, naddelavec drž. žel., 46 let. — Stare Primož, dninar, 60 let.

Listnica upravištva.

Gospod F. S., stud. gym. tu: Šola za avtomobilno vožnjo obstoji v Celovcu; v Ljubljani ni take šole.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kdor svoje zobe

hoče ohraniti zdrave, si daj dopovedati, da se to da doseči samo s konsekventnim, vsakdanjim negovanjem zob. Za to je pa neuporabna antiseptična ustna voda. To je pa Odol, o katerem je znanstveno dokazano, da zadržuje vse zobe razdirajoče procese. Obenem je pa Odol slastnega, osvežujočega okusa.

Izborne se je obnesle za vojakov v vojski in aplah za vsakega kot najbolje

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, grihu, influenci, prsnih, vratnih in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel composit.

Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 80, 140, 2.—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni »Pri zlatem levu«, Praga, I., Elizabetina cesta 5. Dnevne raspodiljanje.

Velika izbira rožavic in raznovrstnih parfemov

O. BRÄCKO LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 12.

Meteorološko poročilo.

Vilna sad merjen 300-z Sreda 1. zračni tlak 736 mm

Speteni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
6.	2. pop.	736.5	22.4	sl. zjah	del. oblak, poloblak.
"	9. zv.	741.2	15.0	sl. zjah	"
7.	7. zj.	742.3	9.8	brezvetr.	"

Srednja včerajšnja temperatura 19.2° norm. 16.2°. Padavina v 24 urah mm 00.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

+

Potrim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš preljubljeni sin, brat, svak in stric

Ivo Premrov vitez pl. Premierstein

abiturijent, sedaj enoletni prostovoljec

danes, dne 5. septembra t. l. dopoldne nepričakovano vsled posledic na sev. bojišču zadobljenih poškodb preminul.

Pogreb se vrši dne 7. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Ljubevču pri Idriji na pokopališču sv. Križa v Jdriji.

Ljubevč pri Idriji, dne 5. septembra 1915.

Žalujoči ostali redbini **Premrov-Primožič.**

Jutri na praznik šest predstav v 'Kino Central' v deželnem gledališču

ob pol 11. dop., ob 3., pol 5., 6., pol 8. in ob 9. uri zvečer.

Na sporedu:

Skrivnostna afera ob 12. uri 35 minut.

Skraino napeta kriminalna drama v 3 dejanjih.

Dve veseloigri: „Enajsta zapoved“ in „Na letovišču“.

Aktualno kinematografsko tedensko vojno poročilo.

Danes v torek in v četrtek isti spored ob 4. in pol 6. uri pop., ob 7. in pol 9. uri zvečer.

Prešernove slike

prodaja in pešnja po postojnem povzetju
IV. Bonač v Ljubljani.
 Cena štuka 5 kron. 372

Išče se

meblovano stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo ali pa kabinet, soba in kuhinja. Pomudbe pod „dvo stanovanji/2200“ na upravo »Slov. Naroda«. 2200

Kupujem sveže

česplje in bruske

za destilacijo žganja po najvišji ceni.

GABRIJEL ERŽEN 2106
 Zapuže pri Loscah, Gorenjsko.

Vzgojiteljico

z dvema deklicama 12 in 16 let starima sprejme Anton Cvenkel v **St. Petru v Savinjski dolini.**

K ponudbam se prosi slika in spričevala priložiti. 2197

ŽELEZATO VINO S KINO
 lekarnarja **PICCOLI**-ja v Ljubljani
 (grupca malokrvne, neravnost in eslatete osebe karje pri slahih vlnih malokrvnjak)

1 steklenica 2 kroni.

Koncipijent

z 29 mesečno odvetniško in 7 mesečno sodno prakso želi vstopiti takoj v odvetniško pisarno. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda pod „Dr. V. V./2218“.

Pogreša se

Maks Waltl, c. kr. deželnostrelski polk št. 1, II. kom., je bil 28. julija na soški fronti ranjen (strel v prsi) in je bil baje prepeljan v neko bolnico. Od takrat manjka o njem vsaka sled. Kdor o pogrešanem more dati kakršnokoli pojasnilo, se zanje nujno prosi. Stroški se radi povrnejo. **Josip Waltl**, veleposestnik, **Sv. Johann, Tirolsko.**

Penzijonist

trezen, zanesljiv, vajen pisarniških opravil, išče primerne službe na pr. v pisarni ali kot skladiščnik, vratar, tehničar, raznašalec v Ljubljani ali okolici. Naslov v upravo. »Slov. Naroda«.

Krojaškega pomočnika

za velike dele sprejme takoj
Vinko Soršak, Spodnja Šiška 95. 2168

VINA

50 hektolitrov ima na prodaj po dnevnih cenah zamčeno pristnega belega **Jurij Pevec**, posestnik v **Zibiki, pošta Pristova, Spodnje Stajersko.** Izstopna postaja Stranje. 2208

Vila

z lepim vrtom na najlepšem kraju Ljubljane, se proda zaradi odpo-tovanja. Pripravna za eno ali dve rodbini; z vsem komfortom, tudi lahko z vsem pohištvom. 2205

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Popravila in preoblete
 točno in cenovno. Najcenejšo

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
 tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
 Ljubljana
 Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

A. KUNST

Ljubljana
 Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
 lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero. Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše žime.
M. Pakić v Ljubljani.
 Naznanim naročnikom se pušja s povzetjem.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
 Velika zaloga steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.
 Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1846.
Parno barvarstvo ter kemično čiščenje in snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
 Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
 Sprejemališče
 Selenburgova ulica št. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Zdrave, rdečelične otroke hočete imeti?
 72 Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarn pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.
Zoper kašelj, zaslizenost in prehlajenje je v tem času za otroke najboljšje preizkušen in mnogostransko priporočen **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono. Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušanih domačih zdravil. Izborna toaletna sredstva „Ada“. Vedno sveže gumijevе specialitete. Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagaj. Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.
Vinko Prohážka
 lekarna pri zlatem orlu
 Ljubljana, Jarčičev trg št. 2.

1 ali 2
sodarska pomočnika
 se takoj sprejmeta pri tvrdki
M. Rosner & Co.
 poleg pivovarne „Union“.

Friga

dve leti stara, čistokrvna, nemško-kratkodlaka, **lovka pasica** z zelo kratko odrezanim repom, temnorjave barve z majhno belo liso na prsih, ima na zunanji strani obeh stegen po jedno majhno brazgotino brez dlake, z žičnastim ovratnikom in znamko »Postojna 32« je bila dne 31. avgusta letos iz Postojne odpeljana. — Kdor bi o psici kaj vedel, naj blagovoli naznaniti **P. KERŠIČU**, sodniku v Postojni.

Spreten, sestavljanja bilance zmožen, vojaštine prost 2764
knjigovodja
 se išče za veletrg z vinom na Reki. Pogoji: perfekten korespondent v nemškem in hrvaškem event. italijanskem jeziku in uren računar. Ponudniki, če mogoče absolutni trgovske šole, naj ponudbe s prepisi izpričeval in navedbo zahtevane plače pošljejo pod šifro: „W. V. 7681“ na **Rudolfa Mosse, Dunaj 1, Selterstraße 2.**

Sprejmeta se v trgovini manufakture, špicerije, stekla in poljskih pridelkov
dva močna učenca
 večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi iz boljše poštene hiše.
Rudolf Pevec, Mozirje. 2173

Ivan Magdič

krojač prve vrste
 Ljubljana, 282
 v hotelu „pri Maliču“ (I. nadstropje)
 (nasproti glavne pošte)
 se priporoča. se
 Zaloga angleškega blaga.

V ponatisu je izšel
 znameniti roman
AMERIKANKA.
 (Francoski spisal Pierre de Coulevain.)
 Naročila sprejema:
 „Narodna knjigarna“, Ljubljana, Prešernova ulica.
 Cena dveh knjigam (skupaj 554 strani) samo 3 K 50 vin., s pošto 3 K 70 v., elegantno vezan izvod 4 K 70 v., s pošto 4 K 90 v. Zaradi izrednih poštinih razmer ni mogoče tega dela pošiljati na ogled in se dobiva le proti vpošiljavni denarja v naprej ali pa po postnem povzetju.

učitelj Glas. Matice in edini zapri-
 zeni strokovnjak c. kr. dež. sodišča.
ALFONZ BREZNIK
 Ljubljana, Kongresni trg 15.
 (Nasproti nunske cerkve.)
 Največja in najspodobnejša tvrdka in izposojevalnica **klavirjev in harmonijev** na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij. Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Höhl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss. Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).
 Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemna najnižja. Zmocna najugodnejša. Uglasovanje ter popravila strokovno in cenovno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navidezne „potele“ pri kričalih, ki se drznejše govorijo o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Ravnokar došla
velika izbira
 umetniških in drugih vsakovrstnih
razglednic.
NARODNA KNJIGARNA
 Prešernova ulica.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. **Mizarstvo.**
 Popolna spalna oprava: 2 postelji, 2 omari, 2 nočni omarici in 1 umivalnik z marm. ploščo in ogledalom K 350.—
 Jamci se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zahtevajte naj-novejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.
Otroški vozički.
J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Stavbišče

za vilo se kupi v tivolski okolici. Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod „F. M. 33/2167“.

Gospodična

iz boljše in poštene hiše, izurjena v trgovski stroki, večja strojepisja ter slovenske stenografije, želi dobiti kako primerno službo bodisi v neki pisarni ali trgovini. 2192
 Naslov pove upravni. »Slov. Naroda«.

Lepa dvonadstropna
VILA
 z velikim vrtom v Ljubljani, se ugodno proda. 2023
 Kje, pove upravni. »Slov. Naroda«.

Suhe gobe, fiziol, vinski kamen, laneno seme in sadje
 sploh vse deželne pridelke kakor tudi prazne dobro ohranjene vreče
 kupi **ANTON KOLENC** v Celju, Graška cesta 22. 1686

Limonova

esenca 1 steklenica 1 krono.
 Odgovarja 10 limonam. 2196
Lekarna Trnkoczy
 Ljubljana, zraven rotovža.

Sveže česplje in hruške (tepke)
 kupuje vsako množino in po najboljših cenah 2014
 veležganjarna sadja
M. Rosner & Co., Ljubljana.

Prima ogrsko VINO

zajamčeno pristno, je v poljubni množini takoj na razpolago.
 Natančnejše pri vratarju hotela pri Slonu.

Priporočamo našim
gospodinjim

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kroj pomočnika
išče krojaški salon za gospode
Ivan Magdić,
Ljubljana, Hotel „pri Mallou“,
2209

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond K 71,946.392-26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145,150.178-29. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozlički itd.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. MAR. DR. FR. DERGANČ

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kile, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Prava in nepravna ljubezen.
Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opatov praporščak.
Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje
Narodna knjigarna v Ljubljani.

BENCIN!

obdavčen in neobdavčen oddaja z dovoljenjem c. in kr. vojnega ministrstva odslej moja firma. Potrebne, pravilno sestavljene prožnje za dobivanje bencina se dobe pri meni.

Julius Elbert.

Vodilna znamka
domače čevlarske industrije so neprerekljivo naši svetovnoznani

TURUL

tovarne čevljev
akcijske družbe

ALFRED FRÄNKEL
komd. družba.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji.

Henrik Seljak
zastopnik

Ljubljana, Prešernova ulica št. 52.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših pariumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1, poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubl. mostu. 18

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne zveznice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Adrija

drogerija in fotomanufaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča velike zaloge desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolova kislina, karbolovo apno.

Potrebščine za potrebo bolnikov in ranjencev, obvez in gumastega blaga, konjaka, ruma in čaja.

Aeroform. Fichtinin. Perolin.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rednino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“,
Pletilni stroji vseh velikosti

Kdor mi takoj piše, dobi majhno škatljico pristnih Kola - tablet popolnoma zastonj.

Vsakemu, ki ima slabe živce, bi rad pripisal poizkušnjo svojega sredstva. Jači živce in s tem toliko boljše zdravje, da se kmalu čutimo tako sveže, zdrave in podjetne, kakor bi od narave morali biti. Kola-Dultz naj vrh tega tudi živce v bodočnosti varuje oslabelosti. V lastno korist vsakega bralca tega inserata, ki nima perfektnih živcev, ali ki se hitro utruji ali postane pobit, ali pa trpi na glavobolu ali pomanjkanju spanja, želim, da bi poizkusil Kola-Dultz in najbrž bi potem kmalu kakor mnogi drugi mogel reči:

Nimam več živcev!

Najboljši živci so oni, od katerih najmanj opazimo. Kola-Dultz je prijatelj živcev. Prijetno se zauživa in je njegov učinek trajno jačenje. Kola-Dultz je absolutno neškodljiv in se priporoča moškim, ženskam in otrokom. Starost pri tem ne pomeni nič. Reelen preparat je to za jačenje živcev. Kola-Dultz je na mestu povsod, kjer opesajo živci ali se čutijo bolečine ali se sicer opažajo za neprijetne. — Edini svoje vrste je in brez primere.

Pišite mi takoj dopisnico in zahtevajte brezplačno dopušiljatev poizkusne skatljice. 2219

Heilige Geist-Apotheke, Budapest VI. Abt. 418.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8,000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 4. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije. Zrebanje 9. in 10. septembra 1915.

Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:
1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečka K 20.—, 1/4 srečka K 10.—, 1/8 srečka K 5.—.

Cene za nove vstopilne igralce:
1/1 srečka K 160.—, 1/2 srečka K 80.—, 1/4 srečka K 40.—, 1/8 srečka K 20.—.

Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2 % rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Telefon št. 16.

Leta 1878. ustanovljena delniška družba

Telefon št. 16. 129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča. Najnižje cene.
Prestrežba vestna in točna.

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinejše izvršitve, kakor tudi prave gorske in telovatske čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlji. 128

Velika zaloga najmedernejših silamnikov.

Klobuke cilindre in čepice

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporoča

IWAN SOKLIČ.

131 Pristni Panama-silamniki od 9 K do 50 K.

Okoli 2000 po predpisu napravljenih

na hrbtnikov

se odda komad po 5 K 12 h v gotovini brez odbitka. Poštne zavitke po 9 komadov pošilja franco po povzetju firma

Albert Matzner, Dunaj I., Kohlmesseergasse 3.

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino 2117

kupuje po najvišjih cenah
J. GROBELNIK, LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 22.

Največja izbira
patriotičnih spominskih prstanov.

Najboljše ure
najfinejše svetovne znamke, kakor tudi zlatnina, srebrnina in namizna oprava. Cene nizke. Cene nizke.

Za obilni obisk se vladno priporoča

F. Čuden
Prešernova ulica št. 1 v Ljubljani.
Lastna tovarna ur v Svici.
Cenik tudi po pošti gratis.
Kupuje se staro zlato in srebro po visoki ceni.

Srebrni prstan s obokom, lepo emažiran K 2—
Srebrni prstan, lepo emažiran „Viribus unis“ K 2—
Srebrni prstan, lepo emažiran, „Svetovna vojna“ s rdečim križem K 2-30
Srebrni prstan „Schützengraben“ K 5—
Srebrni prstan „Krapne!“ za silko K 5—

Zelezni prstan s srebrnim preoblečen, lepo izdelan K 3—
Zelezni prstan s 14 kar. stisnim preoblečen in silnim robčki K 10—
Leti železni krstan s stisnim preoblečen in izsekane šilke in podoba K 11—

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi
tovarne barv, lakov in firnežev
LJUBLJANA.

Centrala: Gradec. Centrala: Gradec.
Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göstingu, Trstu, Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:
vse vrste oljnate, suhe, emažne in fasadne barve, firnež, pristni kranjski, mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbo-linej, čopiče, steklarški in mizarški klotj in druge v to stroko spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago! Ceniki na razpolago!

Anton Bajec
umetni in trgovski vrtnar
naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nabaja njegov 127
cvetlični salon
samo pod Frančo št. 2.
poleg Čevljarškoga mostu.
Velika zaloga suhih vencev.
zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Zunanja naročila točno.
Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

GORČEVA

A. GOREC

Velika zaloga najmedernejših silamnikov.

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu se vladno naznanja, da se z jutrajšnjim dnevom zopet otvori občeznana in prikljubljena
restavracija in kavarna BELLEVUE
(last gosp. Al. Zajca)
v Spodnji Siški.

Točila se bodo priznana dobra in pristna vina, sveže pivo in prvovrsna kava. — Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

2194 **Marija Novak.**

Peter Kozina & Komp.
tovarna čevljev v Tržiču, Sorenjsko

prodaja lastne izdelke na debelo in drobno
v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.
Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

JADRANSKA BANKA podružnica v Ljubljani.

Centrala v Trstu. Podružnice na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

Živahna zveza z Ameriko.

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Sprejema nove vloge, s katerimi se zamore vedno razpolagati, brez ozira na določbe moratorija ter jih obrestuje po čistih

4 $\frac{1}{2}$ %